

50 ildən sonra yenidən Bakıda...

Bu dəfə ev sahibi MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANdır

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresinin açılış mərasimində iştirak ediblər

Oktyabrın 2-də Bakı Konqres Mərkəzində 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresinin açılış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və oğulları Heydər Əliyev tədbirdə iştirak ediblər.

Əvvəlcə birgə foto çəkdirildi.

Açılış mərasimində səhnələşdirilmiş musiqili tamaşa, 1973-cü ildə Bakıda keçirilmiş 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi və Azərbaycan haqqında videoçarxlar nümayiş etdirildi.

Sonra Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının tanıtım videoçarxı təqdim olundu.

Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının prezidenti **Kley Mouri** açılış mərasimində çıxış etdikdən sonra:

- Təşəkkür edirəm. Zati-aliləri Prezident Əliyev, Zati-aliləri Birinci vitse-prezident Əliyeva.

Hörmətli nazirlər, səfirilər, təşkilat rəhbərləri, kosmik ictimaiyyət, mötəbər qonaqlar, sabahınız xeyir.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresinə xoş gəlmisiniz və bu gözəl şəhər Bakıda bizimlə bir arada olduğunuz üçün çox sağ olun.

Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının (IAF) prezidenti olaraq bu əlamətdar gündə qarşınızda çıxış etmək mənim üçün böyük şərəfdir.

Beynəlxalq Astronavtika Kongresi kosmik ictimaiyyətin nümayəndələri olaraq hamımız üçün unikal bir hadisədir. Bir çoxlarımız işini paylaşmaq, həmkarlarımızı salamlamaq və dünyanın hər yerindən çoxşaxəli və entuziazmla dolu olan cəmiyyətlə yeni əlaqələr yaratmaq üçün yalnız ilin bu vaxtı bir araya gələ bilirik. Prezident Əliyevin möhtəşəm dəstəyi olmasaydı, əlli ildən sonra Bakıya qayıda bilməyəcəkdik. Təşəkkür edirəm, cənab Prezident.

İndi isə bu kongresə və tədbirə davamlı dəstək olan tərəfdaşlarımızın adlarını çəkmək istəyirəm. Beynəlxalq Astronavtika Akademiyasını, Kosmos Hüquq üzrə Beynəlxalq İnstitutu və Kosmik Nəslin Məşvərət Şurasını, eyni zamanda "premium" sponsorumuz olan Çinin Astronavtika Cə-

miyyəti, "platin" sponsorumuz olan Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyini, "SpaceX" və Türk Kosmik Agentliyini, "qızıl" sponsorumuz olan "Israel Aerospace Industries" şirkətini, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Muhammed Bin Rəşid Kosmik Mərkəzini, "gümüş" sponsorlarımız olan "Airbus", "Axiom Space", "Intesputnik", "ispace" kompaniyalarını, Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatını, Yaponiya Aerokosmik Tədqiqatlar Agentliyini, "Northrop Grumman", "Plan-S" və "Vast" şirkətlərini və "bürünce" sponsorlarımız olan "Asgardia", "BlackSky", "Blue Origin", JGC Holdings Corporation", "Lockheed Martin" korporasiyalarını qeyd etmək istəyirəm. Beynəlxalq Astronavtika Kongresinin bu buraxılışını dəstəkləyən bütün digər sponsorlara da təşəkkürümü bildiririk.

Sizin dəyərli dəstəyiniz sayəsində Beynəlxalq Astronavtika Kongresi kimi inanılmaz tədbir hər il keçirilir.

Sonda hamınıza buraya gəldiyiniz üçün təşəkkürümü bildirmək istəyirəm, bizim müəlliflərimizi, natiqlərini,

mizi, sərgi iştirakçılarımızı, komitələrimizi nəzərdə tuturam, - onların hamısı könlüllü olaraq fəaliyyət göstərir, - hər birinizə gəldiyiniz üçün təşəkkür edirəm. Siz dünyanın ən böyük və ən çoxşaxəli kosmik təşkilatı olan IAF-nin bir hissəsiniz.

Bayaq nümayiş etdirilən videoçarxda gördüyünüz kimi, federasiya 1951-ci ildə mürəkkəb geosiyasi münasibətlər dövründə təsis olunub. Federasiyanın yaradılmasında məqsəd kosmik sahədə fəaliyyət göstərən bütün insanları birləşdirmək üçün qeyri-siyasi neytral platformanı təmin etmək idi. Bu gün 70 ildən də artıq müddətdən sonra biz yenə də mürəkkəb beynəlxalq proseslərin şahidi oluruq. IAF-nin rolu isə daha da zəruri olaraq sülhsevər əməkdaşlıq ruhunda artmaqda olan kosmik ictimaiyyəti bir araya gətirməkdir. Federasiyanın davamlı inkişaf və innovasiya tarixi var. İlkin olaraq, federasiya Parisdə on təşkilat tərəfindən təsis edilmişdi. Bu gün IAF-nin dünyanı 75 ölkədən 468 üzvü var. Sizə həttə bir siri də aça bilərəm. Bu həftənin sonunadək üzvlərimizin sayı 500-ə çatacaq.

36 ölkə, 150 şirkət, 30-dan çox sponsor...

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində keçirilən sərginin açılışında iştirak ediblər

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi kosmik sahədə ən rekord həddə çatıb. Belə ki, Bakı Konqresi beynəlxalq sponsorluq paketinin satışı üzrə Avstraliya, Almaniya, ABŞ, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Fransada keçirilən kongresləri geridə qoyub. Kongresin ümumilikdə 30-dan çox sponsoru var.

MÖHTƏŞƏM 20 İL

Böyük liderlik missiyası

"İlham Əliyev yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 2003-cü ilin prezident seçkiləri ərəfəsində Azərbaycan xalqına müraciətində yer alan bu müdrik fikirlər xalqımızın taleyüklü seçiminə müəyyən etməklə yanaşı, ölkəmizin iyirmi ildir davam etməkdə olan möhtəşəm inkişafının ideya əsaslarından biri olmuşdur. Sözügedən seçkilərdən ötn 20 ilin yüksəkliyindən keçdiyimiz yola baxarkən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanın tarixi qələbələrindən və misilsiz inkişaf uğurlarından böyük qürur və iftixar hissləri yaşamaya bilmişəm.

Dövlətimizin artmaqda davam edən qüdrəti, ölkəmizin dəyişən siması, Qarabağı azadlığa qovuşduran əzəmətli zəfər, Azərbaycanın və bölgənin həyatında baş verməkdə olan dərin proseslər Prezident İlham Əliyevin müstəsna uğurla həyata keçirdiyi tarixi missiyanın birbaşa təsdiqidir. Bu missiya həm Azərbaycanın müasir şərəfli tarixində ifadə olunur, həm də onun daha parlaq gələcəyinin etibarlı qarant rolunu oynayır.

XXI əsrin Azərbaycan möcüzəsi

Prezident İlham Əliyevin liderliyinin geniş miqyasları və dəqiq hədəfləri özünün aydın və hərtərəfli ifadəsini onun 2003-cü ildə Azərbaycan xalqına təqdim etdiyi seçki programında tapmışdır. "Böyük işlər görmək üçün böyük hədəflər seçməliyik" mesajı Azərbaycanın yeni və gənc liderinin fəaliyyətinin həm xarakterini, həm də miqyaslarını dərk etmək üçün aydın təsvir yaradır. Beş ildə 600 min yeni iş yerinin açılması, özəmətli reallığımızın acı mənzərəsi olan çadır şəhərciklərinin aradan qaldırılması kimi hədəfləri özündə əks etdirən seçki programını İlham Əliyevin inkişaf və müasirləşmənin həqiqi parametrlərinə dair baxışlarının Azərbaycan cəmiyyətinə təqdimatı adlandırmaq olar.

Qarşısında Qarabağı işğaldan azad etmək kimi asan olmayan vəzifə dayanan dövlətin seçə biləcəyi yeganə düzgün strategiyanın iqtisadiyyatın sürətli inkişafından, cəmiyyətin bütünlüklə modernləşməsindən, milli birliyin və həmrəyliyin gücləndirilməsindən, ölkənin beynəlxalq imicinin yüksəldilməsindən ibarət olduğunu İlham Əliyev özünəməxsus müdriklik və intuisiya ilə aydın şəkildə dərk edirdi. Bu nəhəng sosial və iqtisadi layihənin uğurla reallaşdırılmasının maliyyə əsası rolunda işə, heç şübhəsiz, əsrin neft müqaviləsinin iqtisadi dividendlərini ölkəyə daxil olmağa başlaması nəzərdən keçirilmirdi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının açıqlaması

Azərbaycan Respublikası Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin reintegrasiyası ilə bağlı əməli fəaliyyətə başlayıb. Bununla o, Qarabağın erməni sakinləri ilə təmaslar üzrə müəyyən edilmiş məsul şəxs Ramim Məmmədov 2023-cü il sentyabrın 21-də,

25-də və 29-da Yevlax və Xocalı şəhərlərində erməni sakinlərin nümayəndələri ilə görüşüb.

Görüşlərdə Azərbaycan Respublikasının reintegrasiyaya dair planları təqdim edilmiş və onun ətrafında müzakirələr aparılıb.

AZƏRBAYCANIN QARABAĞ BÖLGƏSİNDE KEÇİRİLƏN LOKAL XARAKTERLİ ANTITERROR TƏDBİRLƏRİ BAŞA ÇATDIQDAN SONRA MÜSADİRƏ EDİLMİŞ DÜYÜŞ TEXNİKASI, SİLAH VƏ SURSAT BARƏDƏ 02 OKTYABR SAAT 18:00-A OLAN MƏLUMAT

Silahlar	Düyü sursatları
1. Alıcı silahlar 2608	1. Raketlər 1700
2. Qumbarastanlar 235	2. Top və hədəfə nümayəndələri 5177
3. Top və hədəfə nümayəndələri 60	3. Zenit top mermiləri 31771
4. Mınastanlar 64	4. Mınastan mermiləri 12806
5. Tank əleyhinə silahlar 58	5. Qumbaralar 5809
6. HIM silahları 165	6. Öl qumbaraları 3068
	7. Patronlar 2009970
	8. Digər sursatlar 5778
Texnika	Təchizat
1. Zirehli texnika 31	1. Fərdi təchizat vasitələri 1027
2. Avtomobil texnikası 265	2. Müxtəlif silahların qurğuları 15
3. Qoğqular 23	3. Digər təchizat vasitələri 3323
4. Yerdəp texnika 9	
Chihazlar	
1. Optik cihazlar 314	
2. Digər cihazlar 38	

50 ildən sonra yenidən Bakıda...

Bu dəfə ev sahibi MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANdır

Əvvəli 1-ci sahə.

IAF qərar verənlərə fəzanın iqtisadi, sosial, siyasi və elmi dəyərini anlamağa kömək etmək üçün fəaliyyət göstərir. Konqreslər, konfranslar, nəşrlər və araşdırmalarımızla kosmik texnologiyaların gündəlik həyatımızı necə təkmilləşdirə bilməsi ilə əlaqədar biliklərə daha da dərinlən yiyələnməyə və onları paylaşmağa, IAF tədbirlərinin şəbəkəsi, investisiya qoyuluşu və innovasiyalar vasitəsilə biz dünya miqyasında olan təşkilatları əlaqə yaratmağa, əməkdaşlıq etməyə, elmi və texniki biliyi öz ölkələrimdə daha da inkişaf etdirməyə sövq edirik. Tədbir və fəaliyyətlərimizdə biz xüsusilə üç mövzuya əsas diqqəti yetiririk. Mənim IAF gündəliyimdə bu məsələlər dayanıqlılıq, investisiya qoyuluşu və təhlükəsizlikdir. Ötən dəfə Parisdə bir araya topladığımızdan bəri kosmos çox məşğul sahədir desəm, mübaliğəyə yol vermərəm. "James Webb" teleskopundan möhtəşəm təsvirləri görmüşük. Çin öz Orbital Kosmos Stansiyası olan "Tianqong"un tikintisini tamamlayıb. Hazırda bu kosmik stansiya heyətlə təchiz olunaraq orbitdə tam fəaliyyətdədir. NASA, ESA və onların təchizatçıları bizi Aya aparacaq "Artemis-1" missiyasını müvəffəqiyyətlə başa vurublar. Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatı "Çandrayaan-3" peykini ayın səthinə endirib. IASS kommersiya operatorları ilə üzərində beynəlxalq tərəfdaşlıq apararaq uğurla fəaliyyət göstərməyə davam edir. "Space Industries" şirkəti bəşəriyyətin iddialı planları olan Aya qayıtmaq, Marsa və ondan o tərəfə getmək üçün texnologiyaları müvəffəqiyyətlə inkişaf etdirir. Bu, sadəcə, ötən ilin bir neçə əlamətdar hadisəsidir. Kosmos sahəsində çoxlu işlər görülmür və bundan sonra bu sahə daha da məşğul olacaq. Bu maraqlı həftə ərzində öyrənməyiniz kimi, bu sahə çox sürətlə irəliləyir.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresində iştirak etdiyiniz üçün IAF adından sizə təşəkkürümü bildirirəm. Hərəkətə keçin, işinizi paylaşın, əlaqələr yaradın, həm də öyünün. Ümid edirəm ki, yerli mədəniyyətlə və Xəzər dənizinin gözəl sahilində yerləşən Bakı şəhəri ilə tanış olmaq imkanınız olacaq.

İndi Çinin Kosmik Stansiyası "Tianqong"dan bu xüsusi videoyu sizinlə paylaşmaq istəyirəm. Buna görə Çinin Milli Kosmik Administrasiyasına, Çinin Astronavtlar Cəmiyyətinə və CMSE təşkilatına dərin təşəkkürümü bildirirəm.

◆ ◆ ◆

Sonra Çinin Milli Kosmik Stansiyasının astronavtlarının videomüraciəti oldu.

Çini astronavtlar: 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin iştirakçıları, biz sizi Çinin Kosmik Stansiyasından salamlayırıq. Mən Çin astronavtı Cinq Haiqenqəm. Mən Çin astronavtı Ju Yanqiyam, mən də Çin astronavtı Qui Haiqaoqam. Biz hazırda "Şencou" kosmik gəmisinin 16-cı uçuş missiyasını həyata keçiririk. Ötən iki il ərzində Çinin Kosmik Stansiyası orbitdəki konstruksiya işlərini tamamlayıb və yeni utilizasiya və inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub.

Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin uğurla təşkil edilməsi münasibətilə heyət adından təbriklərimizi çatdırıram. Ötən 70 il ərzində Beynəlxalq Astronavtika Konqresi dünya miqyaslı mötəbər kosmik mütəxəssisləri davamlı olaraq bir araya gətirib və burada əsas məqsəd qlobal kosmik sənayedə əlaqələri gücləndirmək, bütün bəşəriyyətə naminə qətiyyətli ismarıq olan birlik, sülh və əməkdaşlığı çatdırmaqdır.

Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının kosmik tədqiqatı sadıq və bir olan icma daxilində dostluq üçün körpülərin aşılması kimi irsi var. Bu il sonuncu dəfə yarım əsr bundan əvvəl - 1973-cü ildə keçirildikdən bəri Beynəlxalq Astronavtika Konqresi Bakıya qayıdır. 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi Azərbaycanın hazırkı Prezidenti İlham Əliyevin atası Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə Bakıda müvəffəqiyyətlə keçirilib. Bu tarixi şəkildə gənclər İlham Əliyev atasını konqresdə müşayiət edir və onun kosmik tədqiqat sahəsində tanınmış mütəxəssislərlə fotosu çəkilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin yenidən Bakıda keçirilməsi üçün mühüm dəstək göstərib.

Şəkildə də təsvir olunduğu kimi, insanların kosmik missiyaları irəli aparması ardıcıl nəsilərdən tələb olunan davamlı dəstək tələb edir. Bəşəriyyətin sülhü sarsılmaz təqib etmək istəyi dəyişməz qalmaqla, yarım əsrin bir anda keçməsi ilə qlobal kosmik sənayedə sürətli transformasiyalar baş verib. Biz səmimi-qəlbənd ümid edirik ki, iştirakçı heyətlər bir həftə boyunca davam edən tədbirdə təcrübə və informasiya mübadiləsi aparacaq, tərəfləri əməkdaşlığa sövq edəcək və qlobal kosmik sənayenin genişlənməsinə şərait yaradacaqlar.

Gəlin, kainatı kəşf etmək və qlobal kosmik sənayenin çiçəklənməsini və tərəqqisini təşviq etmək üçün birlikdə işləyək. Gəlin, kosmosla bağlı bəşəriyyətin gələcəyinə dair ortaq baxışın, eyni zamanda yerdə də insanlığı üçün gözəl vətənin yaradılması ideyasının irəliləndirilməsi naminə səylərimizi birləşdirək. Əziz dostlar, sizə uğurlar arzulayıram, sağ olun.

◆ ◆ ◆

Klay Mouri: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə kiçik bir sürprizim var. Onun və atasının hələ də kosmosda olan şəkli Çinin "Tianqong" kosmik stansiyasından nümayiş olundu. Bununla belə, NASA-nın böyük dəstəyi sayəsində Beynəlxalq Kosmik Stansiyaya göndərilmiş Yeri qaytarılmış ikinci bir şəkil də var. Dörd digər atributla birlikdə olan bu hədiyyəni cənab Prezidentə təqdim edəcəyəm. Hazırda gördüyünüz həmin dörd atributun təsviridir. Zati-aliləri cənab İlham Əliyevi səhnəyə dəvət etmək istəyirik.

◆ ◆ ◆

Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının prezidenti Klay Mouri 1973-cü ildə Bakıda keçirilən 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresində Ulu Öndər Heydər Əliyevin və oğlu İlham Əliyevin astronavtlarla çəkdiyi, kosmosda nümayiş edildikdən sonra geri götürülən fotosəkil və digər atributlardan ibarət xatirə hədiyyəsini Azərbaycan Prezidentinə təqdim etdi.

◆ ◆ ◆

Klay Mouri: Qonaqpərvərliyə görə Zati-alinizə bir daha təşəkkür edirəm. İndi sizə NASA tərəfindən göndərilmiş qısa videoqarışı böyük məmnuniyyətlə sizə təqdim etmək istəyirəm.

◆ ◆ ◆

Amerikalı astronavtlar: Sizi Beynəlxalq Kosmik Stansiyadan salamlayırıq. Mən NASA astronavtı Casmin Moqbeliyəm, bu da həmkarım NASA astronavtı Loral Oharadır və yeddi nəfər ekipaj üzvləridir. Orbitdəki bu möhtəşəm laboratoriyada missiyamızın erkən mərhələsindəyik və biz Yer üzərindən 260 mil məsafədə uçuuruq. Kosmik stansiya bəşəriyyətin vacib tədqiqat mərkəzidir, mən və ekipaj üzvlərim bütün bəşəriyyətin faydası üçün dünyasəviyyəli tədqiqatla məşğulduq. Beynəlxalq Kosmik Stansiya növbəti iki ay ərzində iki əlamətdar hadisəni qeyd edəcək. Noyabrın 2-də biz insanın fəzada daimi mövcudluğunun 23-cü ildönümünü qeyd edəcəyik. Dekabrın 6-da isə kosmik stansiyanın tərəfdaşları bu gün növbəti kompleksin ilk iki elementi olan "Zarya" və "Unity" modullarının birləşməsinin 25-ci ildönümünü qeyd edəcəklər. Ekipajımız hər gün Yer kürəsində həyatı yaxşılaşdırmaq üçün birlikdə işləyən Beynəlxalq Kosmik Stansiyanı fərləndirən xüsusiyyət olan qlobal tərəfdaşlığı təccüsum etdirir. Bakıda bu tədbirdə iştirak edən hər birinizə möhsuldar konfrans keçirilməsini arzulayıram. Bu gecə səmaya baxanda sizə əl edəcəyəm.

◆ ◆ ◆

Dövlətimizin başçısı konqresin açılış mərasimində çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının hörmətli prezidenti.

Hörmətli xanımlar və conablar. Əziz qonaqlar.

Azərbaycana, Bakıya xoş gəlmisiniz. Əlli ildən sonra konqres burada yenidən keçirilir. İlk olaraq, konqresin Azərbaycanı təşkil edilməsi şəraitinə layiq görüldüyümüz üçün Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasına dərin minnətdarlığımızı bildirmək istəyirəm. Eyni zamanda mütəmadi dəstəyə görə Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasına və Kosmos Hüququ üzrə Beynəlxalq İnstitutuna təşəkkür edirəm.

Bələ bir mühüm qlobal tədbirə evsahibliyi etmək bizim üçün şərəfdir. Bu gün burada 100-dən artıq ölkəni təmsil edən 5000-dən çox iştirakçı var. Əminəm ki, qonaqlarımızın konqresdəki işlərindən əlavə, Azərbaycanın, onun xalqını, tarixini və mədəniyyətini daha yaxından tanımaq imkanını olacaqdır.

Azərbaycan on ildən artıq müddət əvvəl beynəlxalq kosmik ailənin üzvü olub. Bu gün ikisi telekommunikasiya, biri isə Yer səthinin müşahidəsi peykini malik olaraq biz Azərbaycanda kosmik sənayenin inkişafını davam etdiririk. Onu da bildirim ki, bu üç peyk Azərbaycanın mütəxəssislər tərəfindən idarə olunur və onlar təkcə Azərbaycana deyil, 45-dən artıq ölkəyə xidmət göstərirlər.

Bakıda keçirilən bu konqres ölkəmizin kosmik sənaye, müasir texnologiya və innovasiya sektorlarının inkişafına və onun müasirləşdirilməsinə mütəlxq yeni tökən verəcəkdir. Müasirləşdirilmə sözü bizim gələcəklə bağlı baxışımızı, gündəliyimizi və planlarımızı səciyyələndirir.

Müstəqillik dövründə Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvünə çevrilib. Bizim siyasətimiz hər zaman aydın, şəffaf və birnənalı olub və dostlar

qazanılmasına və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə yönəlib. Beynəlxalq ictimaiyyətin fəal üzvü kimi Azərbaycan çoxsaylı siyasi, iqtisadi və regional inkişaf layihələrində iştirak edir. Dördüncü ildir ki, biz BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat - Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edirik və belə bir təşkilat sədrlik etmək şəraitinə biz 120 dövlətin yekdil qərarı ilə layiq görülmüşük. Bu, həqiqətən də, Azərbaycanın geniş beynəlxalq dəstəyə malik olmasının göstəricisidir.

Bununla yanaşı, bizim Avropa institutları ilə də əməkdaşlığımız uğurla inkişaf edir. Azərbaycan Avropa İttifaqının 9 üzvü ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyannamə imzalayıb. Bu, bizim xarici siyasət gündəliyimizə nümayiş etdirir. Bu, tam açıq gündəlikdə və artıq qeyd etdiyim kimi, əməkdaşlığa və daha geniş regional iştirak və inklüzivliyə yönəlib.

Azərbaycan iki mühüm beynəlxalq təsisatın - İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının və Avropa Şurasının üzvüdür. Biz eyni vaxtda hər iki təşkilat üzvü olan əsaslı ölkələrdən və bu iki təşkilatın yüzdən artıq üzvü var. Bu, yalnız bizim coğrafiyamız və mədəniyyətimizin deyil, həm də siyasi niyyətliyimizin göstəricisidir. Çünki Azərbaycanın Avropa ilə Asiya arasında yerləşməsi və iki qitəni birləşdirən, təbii olaraq mədəni, nəqliyyat və hazırda iqtisadi körpü rolunu oynaması bizə regionumuzda geniş beynəlxalq əməkdaşlıq qurmaq imkanını verir.

Hesab edirəm ki, dünyanın hər bir ölkəsi üçün coğrafi yerləşmə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bizim üçün isə coğrafiya fürsət deməkdir. Əsrlərboyu birgə yaşayış və tərəfdaşlıq tarixinə malik qonşularımız ilə yaxşı münasibətlər sayəsində biz coğrafi yerləşməmizi müsbət ssenariyə çevirə bilmişik. Bu gün biz üfüqlərimizi genişləndiririk. Bu gün biz beynəlxalq

xalq tədbirin keçirilməsinin bizə həvalə olunmasını ölkəmizə olan etimadın və fəaliyyətimizə dəstəyini göstərici hesab edirik.

Əlbəttə, qitələrarası körpü olmağımız cəmiyyətimizin inkişafında mühüm rol oynamışdır. Azərbaycan əsrlərboyu çoxmədəniyyətli və çoxkonfessiyalı cəmiyyətə malik olub. Otuz ildən artıq müstəqillik dövründə biz həyat tərzimizin bu faktorunu gücləndirmişik. Biz bunu sabitliyin, proqnozlaşdırmanın və Azərbaycanı yaşayan bütün etnik qrupların və bütün dini konfessiyaların dinc birgə yaşayışı üçün əhəmiyyətli faktor hesab edirik. Biz həqiqətən də bir ailə kimi yaşayırıq və bir sıra beynəlxalq təşkilatları bunu qeyd edib və bu, onların qərarlarında öz əksini tapıb. BMT Azərbaycanın multikulturalizmin təşviqi sahəsindəki səylərini tam dəstəkləyir. Yeri gəlmişkən, ölkəmizin təşəbbüsü ilə mütəmadi olaraq keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu müxtəlif sivilizasiyaların nümayəndələri arasında təmasların daha nəticəyönümlü olması üçün unikal platformadır.

Azərbaycan on ildən çoxdur ki, Bakı Prosesinin təşəbbüsçüsüdür. Tarixdə ilk dəfə idi ki, Avropa Şurası və İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı vahid platforma çərçivəsində bir araya gətirildi və burada qlobal siyasət, mədəniyyətlərarası dialoq və dinc inkişafa dair vacib məsələlər müzakirə edildi.

Azərbaycan həmçinin dünyada ilk dəfə - XIX əsrin ortalarında neftin hasil edildiyi ölkə kimi tanınır. O zaman dünyada neft hasilatının yarısı Azərbaycanın payına düşürdü. Bir çoxları bəlkə də bunu bilmir, ancaq XX əsrin ortalarında dünyada ilk dəfə dənizdə neft məhz Azərbaycanda - Xəzər dənizində Azərbaycanın neftçilər tərəfindən hasil edildi.

Bu gün müstəqil ölkə olaraq, bizim təbii sərvətlərimiz xalqımızın mənafeyinə xidmət edir. Müstəqillik illərinin sürətli transformasiyası bizim təbii sərvətlərimizin düzgün istifadəsinin təzahürüdür. Neftlə zəngin olan bəzi ölkələr üçün neft lənət deməkdir. Bizim üçün isə bu inkişaf etmək, müstəqilliyimizi gücləndirmək, milli kimliyimizi qorumaq və güclü iqtisadiyyat qurmaq üçün vasitə idi.

Bu gün enerji və nəqliyyat marşrutlarının, o cümlədən boru kəmərlərinin xəritəsinə nəzər salsanız, orada Azərbaycanın dəst-xəttini görürsünüz. Bizim təşəbbüsçü olduğumuz, qonşularımız və tərəfdaşlarımızla uğurla həyata keçirdiyimiz layihələr təkcə bizim regionun enerji təhlükəsizliyinə töhfə vermir. Bu gün hər kəs məlumdur ki, enerji təhlükəsizliyi hər bir ölkənin milli təhlükəsizliyinin tərkib hissəsidir. Bu gün Azərbaycan beynəlxalq bazarlarda enerji ehtiyatlarının etibarlı təchizatçısıdır və Avropa İttifaqı tərəfindən etibarlı pan-Avropa təchizatçısı hesab edilir. Lakin tərəfdaşlarımız arasında müxtəlif qitələrdə yerləşən ölkələrə də bəzi məhsulların ixracı üçün unikal platformadır.

Azərbaycan on ildən çoxdur ki, Bakı Prosesinin təşəbbüsçüsüdür. Tarixdə ilk dəfə idi ki, Avropa Şurası və İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı vahid platforma çərçivəsində bir araya gətirildi və burada qlobal siyasət, mədəniyyətlərarası dialoq və dinc inkişafa dair vacib məsələlər müzakirə edildi.

Üç il əvvəl biz təxminən 30 il ərzində pozulmuş ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik. Biz təcavüzdən, işğaldan və etnik təmizləmədən əziyyət çəkdi və bu, millətimize üçün böyük faciə, böyük humanitar fəlakət idi. 1990-cı illərin əvvəlində torpaqlarımız işğal olunanda, bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşdü və o vaxt əhəmiyyətli sayı 8 milyon idi. Bu rəqəm hər hansı ölkə ilə müqayisədə, bəlkə də adambaşına olan ən yüksək qaçqın sayı idi. Həmin vaxt, biz çox yoxsul idik.

Ardu 3-cü sahə.

50 ildən sonra yenidən Bakıda...

Bu dəfə ev sahibi MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANDır

Əvvəl 2-ci sah.

Biz öz təbii sərvətlərimizin istismarına hələ başlamamışıq. Açıq dənizə çıxışı olmayan ölkəmizdə hərə-mərclik hökm sürürdü və gələcək üçün perspektivlər o qədər də aydın görünmürdü.

Lakin xalqımız güclü siyasi iradəsini nümayiş etdirdi. Biz uzun illər münaqişənin sülh yolu ilə həllini tapmağa və işğala dinc yolla son qoymağa çalışdıq. 28 il ərzində biz danışıqlar prosesinə qəti surətdə sadıq qaldıq, lakin əfsuslar ki, biz anladıq: bunu sülh yolu ilə etmək mümkünsüzdür. Biz özünümüdafə hüququmuzdan istifadə etdik. Biz BMT Nizamnaməsinin hər bir ölkəyə verdiyi hüquqdan, özünümüdafə hüququndan istifadə etdik və üç il əvvəl öz ərazilərimizi azad edərək işğala son qoyduq. Bir aydan da az müddət əvvəl biz ölkəmizin suverenliyini tam bərpa etdik.

Əfsuslar olsun ki, işğala son qoymaq öhdəliyini özünə götürmüş beynəlxalq təşkilatlar hər hansı nəticəyə nail olmadı. BMT Təhlükəsizlik Şurası erməni qoşunlarının ərazilərimizdən dərhal və qeyd-siz çıxarılmasını tələb edən qərar qəbul etdi. Lakin həmin qərarlar 27 il icra olunmadı. Biz həmin qərarları insanlarımızın həyatını qurban verərək özümüz icra etdik. ATƏT kimi beynəlxalq təşkilatların da danışıqlarda vasitəçilik etmək mandatı var idi, lakin nəticə sıfır oldu və Azərbaycan cəmiyyətində tam məyusluq və narazılıq yarandı.

Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpasında öldə etdiyimiz təcrübə müəyyən formada unikal oldu. Zorakılıqla üzleşdiyimiz münaqişəyə son qoyduq. Biz ləyaqətimizi qoruduq. Biz ədalət və beynəlxalq hüquq bərpa etdik. İndi isə Qafqazda sülh üçün vaxt yetişib. Bu, bizim gündəliyimizdir. Gündəliyimiz Qafqazda sülhün, regionda sülhün, əməkdaşlığın qurulmasıdır və hamı üçün faydanı gətirilməlidir.

Bu gün biz göstəririk ki, haqiqətən müstəqil ölkə olmaq üçün güclü iqtisadiyyat lazımdır. Biz aydın şəkilə anlarıyıq ki, bütün əsas sözlərimiz özünü təmin edən iqtisadiyyatın necə qurulmasına yönəlmişdir. Yəni biz hər hansı qlobal güc mərkəzindən və ya hər hansı maliyyə təsisatından asılı vəziyyətə düşməyək. Biz buna nail olduq.

Nəzərə alsaq ki, qonaqlarımızın əksər hissəsi Azərbaycana ilk dəfədir səfər edir, mən sizə bəzi rəqəmlərlə bağlı məlumat vermək istədim. Hesab edirəm ki, həmin rəqəmlər Azərbaycanda son zaman-

larda öldə olunmuş nailiyyətləri aydın şəkildə nümayiş etdirir. Beləliklə, son 20 il ərzində ümumi daxili məhsul dörd dəfə artıb, büdcə gəlirlərimiz 30 dəfədən çox artıb, xarici ticarət dövriyyəsi on dəfədən çox artıb. Biz birbaşa xarici borcun həcmi azaldıq və hazırda o, ümumi daxili məhsulun təxminən 10 faizini təşkil edir. 2024-cü ilin sonuna qədər, planlarımızı uyğun olaraq, onun həcmi ümumi daxili məhsulun təxminən 7-7,5 faizini təşkil edəcək. Azərbaycanın xarici valyuta ehtiyatları birbaşa xarici borcumuzdan on dəfə üstündür. Başqa sözlə, əgər lazım gələrsə, biz bütün borclarımızı bir neçə ay ərzində ödəyə bilərik. Biz çox müsbət sərmayə mühitini nəinki enerji, o cümlədən digər sektorlarda yaratmışıq. Beləliklə, son 20 il ərzindəki sərmayələrin ümumi həcmi 300 milyard ABŞ dollarından çoxdur və onlardan 190 milyard dolları qeyri-enerji sektoruna yatırılmışdır.

Müstəqilliyimizin əvvəlində üzleşdiyimiz böyük çağırışlardan biri məlum olan yoxsulluq idi. 20 il əvvəl yoxsulluq şəraitində yaşayan insanların sayı 50 faizə yaxın idi. Hazırda isə yoxsulluq 5,5 faiz təşkil edir və onu göstərir ki, hasil etdiyimiz və beynəlxalq bazarlara çıxardığımız təbii sərvətlər lazımı qaydada idarə olunub. Milli sərvətlərin bərabər paylanması bu gün beynəlxalq ekspertlər və on vacibi isə, Azərbaycan xalqı tərəfindən qeyd olunur. Bir sözlə, bütün bunlar əslində göstərir ki, ölkə çox dayanıqlı vəziyyətdədir. Siyasi, iqtisadi və sosial sabitlik inkişafımızın mühüm meyandır, çünki aydındır ki, əgər vəziyyət sabit və proqnozlaşdırılmasa, investorların gələcək öz kapitalını risk altına atmasını gözləmək olmaz.

Ümid edirəm ki, qonaqlarımızın sözlədiklərimi öz gözləri ilə görmək, insanlarla tanış olmaq və Azərbaycanı daha yaxşı tanımaq imkanı olacaq. Bəli, bizim qədim tariximiz var və o, videoçarxda göstərildi. Bizim qədim mədəniyyətimiz var. Lakin müstəqil ölkə kimi biz hələ çox gəncik, cəmi 32 yaşımız var.

Yekunda bir daha söyləmək istərdim ki, biz kongresə ikinci dəfə evsahibliyi etməkdən olduqca fəxrliyərik, çünki qeyd edildiyi və göstərildiyi kimi, o, artıq bir dəfə 1973-cü ildə təşkil olunmuşdur. 24-cü kongres Bakıda keçirilmişdir. Mən bütün qonaqlarımıza və xüsusən də mənə əziz olan fotonu kosmosa çıxaran cəsur Çin astro-navtlarına çox minnətdaram. Bu, sanki onu göstərir ki, mən özüm də oradayam. Mən sizin imcanızın bir hissəsiyəm.

Əlbəttə ki, belə bir mühüm tədbirə ikinci dəfə evsahibliyi etmək bizim üçün böyük şərəfdir və mən həmin qərarın qəbul olunmasında iştirak edən bütün şəxslərə bir daha təşəkkürümü bildirirəm. Beləliklə, kongres ikinci dəfə Bakıda, eyni şəhərdə keçirilir. Lakin ölkə eyni deyil. Bu gün həmin qlobal tədbirin ev sahibi müstəqil Azərbaycandır. Bizimlə olduğunuzda görə bir daha təşəkkür edirəm və kongresə uğurlar arzulayıram.

◆ ◆ ◆

Sonra bir sıra nominasiyalar üzrə qaliblərə mükafatlar təqdim olundu.

ABŞ-nin Milli Aeronavtika və Kosmos Administrasiyasının (NASA) elm üzrə sabiq köməkçisi Tomas Zurbuxen Azərbaycanın 50 il əvvəl bu mötəbər tədbirə evsahibliyi etdiyinə diqqət çəkərək dedi: Mən İsveçrə dağlarında böyümüşəm və kosmosa dair baxdığım ilk televiziya xəbəri Amerika kapsulu ilə sovet kapsulunun birləşməsi ilə bağlı olub. Bu plan 50 il əvvəl məhz burada - Bakıda işləniş hazırlanıb.

◆ ◆ ◆

Tədbirə xüsusi qonaq qismində dəvət olunmuş İsraili yazıçı, tarixçi, Qüds İvrit Universitetinin professoru Yuval Noah Harari insanların tərəfindən yaradılmış süni intellektin hələ inkişafının çox erkən mərhələsində olduğunu vurğulayaraq dedi: On min illər ərzində bizim kimi insanlar Yer planetində dominantlıq ediblər. Əgər biz 50 il geriyyə qayıdıb burada - Bakıda keçirilən 24-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresinə iştirak edə bilsəydik və ya daha 700 il geriyyə qayıdıb Nəsrəddin Tusinin yaxınlıqda tikiyirdi rəsəddənizə gedə bilsəydik, orada bütün mühüm aspektlərdən bizimlə eyni olan insanlarla rastlaşdıq. Lakin tezliklə bu planetdə insanların dominantlığı erası başa çata bilər.

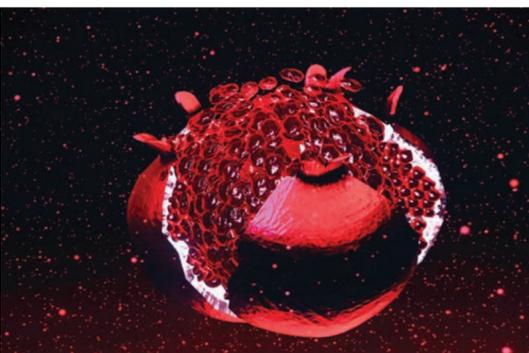
◆ ◆ ◆

Açılış mərasimi konsert proqramı ilə davam etdi.

◆ ◆ ◆

Qeyd edək ki, 2022-ci il mayın 28-də Bakıda ilk dəfə keçirilən "TEKNOFEST Azərbaycan" Aero-kosmik və Texnologiya Festivalında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birgə "Akıncı" pilotsuz uçuş aparatının üzünə imza atmışdılar.

74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində Selçuk Bayraktar həmin pilotsuz uçuş aparatının kiçikölçülü maketini dövlətimizin başçısına hədiyyə etdi.

36 ölkə, 150 şirkət, 30-dan çox sponsor...

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində keçirilən sərginin açılışında iştirak ediblər

Oktyabrın 2-də Bakıda 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi çərçivəsində sərgi təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və oğulları Heydər Əliyev sərginin açılışında iştirak ediblər.

Sərginin rəmzi açılışını bildiren lentin kəsilməsindən sonra iştirakçı şirkətlərin stendləri ilə tanışlıq olub.

Məlumat verildi ki, 8 min kvadratmetr sahədə yaradılan sərginin pavilyonunda 36 ölkədən 150 şirkətin stendləri iştirakçılara təqdim edilir.

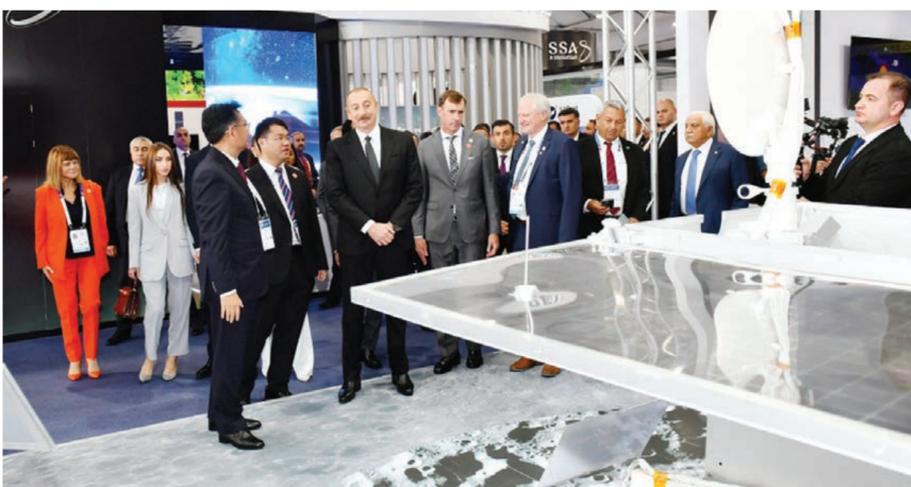
Dövlət başçısı və birinci xanım Türk Kosmik Agentliyinin, Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyinin, ABŞ-nin Milli Aeronavtika və Kosmos Administrasiyasının (NASA), Hindistanın Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatının, "Israel Aerospace Industries" şirkətinin, İtaliyanın Aeronavtika və Astronavtika Assosiasiyasının, Çinin Astronavtika Cəmiyyətinin və digər şirkətlərin stendlərinə baxdılar.

Qeyd edək ki, 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Kongresi kosmik sahədə olan 22 şirkətin əldə etdiyi sponsorluq paketinin sayına görə rekord həddə çatıb. Belə ki, Bakı Kongresi beynəlxalq sponsorluq paketinin satış üzrə Avstraliya, Almaniya, ABŞ, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Fransada keçirilən kongresləri geridə qoyub. Kongresin ümumilikdə 30-dan çox sponsoru var.

Kongresin "premium", "platinum", "qızıl", "gümüş" və "bürünç" sponsorluq paketlərini əldə edən şirkətlər arasında ABŞ-nin "Space X", "Axiom Space", "Blue Origin", "Boeing", "Lockheed Martin", "BlackSky", "Vast", "Northrop Grumman" şirkətləri, Çinin Astronavtika Cəmiyyəti, Türkiyənin Kosmik Agentliyi, "Plan S" texnologiya şirkəti, Səudiyyə Ərəbistanının Kosmik Agentliyi, "Israel Aerospace Industries" şirkəti, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Muhammed Bin Rəşid Kosmik Mərkəzi, Hindistan Kosmik Tədqiqatlar Təşkilatı, Yaponiya Aeronavtika Tədqiqatlar Agentliyi, "Ispace", "JGC Holdings Corporation", "Astroscale" şirkətləri, "Airbus" şirkətinin Almaniyadakı ofisi, Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatı "Intersputnik", Portuqaliyanın "Neuraspac", Bolqarıstanın "EnduraSat", Avstriyanın "Asgardia Space", İtaliyanın Aeronavtika və Astronavtika Assosiasiyası, Böyük Britaniyanın Kosmik Agentliyi, Amazonun "Kuiper" layihəsi, "Jet Propulsion Laboratory", "Voyager Space" şirkətləri yer alır.

Bakı Kongresinə ümumilikdə 95 ölkədən 3600-dən çox elmi məqalə təqdim olunub. Bakı Kongresi bu göstərici üzrə də Paris (2022), Vaşinqton (2019) və Bremen (2018) tədbirləri ilə birgə indiyədək keçirilən bütün kongresləri geridə qoyub. Kongresə Azərbaycandan təqdim olunan elmi məqalələrin sayı da rekord həcmdə olub - 214. Ölkəmiz ən çox elmi məqalə təqdim edən ölkələr - ABŞ, İtaliya, Hindistan və Çindən sonra ilk beşlikdə yer alır.

Xatırladaq ki, Beynəlxalq Astronavtika Federasiyası İkinci Dünya müharibəsindən sonra "soyuz müharibə" dövründə kosmos sahəsində elm adamlarının arasında dialoqun yenidən qurulması məqsədilə 1951-ci ildə yaradılıb. Federasiya sülh məqsədləri ilə kosmik tədqiqat və fəaliyyətin təşviqi edilməsi, cəmiyyətin bu sahədə maariflənməsi və biliklərinin zənginləşdirilməsi məqsədilə üzv qurumlar arasında global şəbəkə yaradır. Hər il federasiya konfrans, texniki sessiyalar, quruma üzv ölkələrin nazirləri və parlament üzvlərinin beynəlxalq iclası kimi beynəlxalq tədbirlər təşkil edir. Hazırda federasiyanın 110 ölkədən 460-dan çox üzvü var. Azərbaycan 2003-cü ildən federasiyanın üzvüdür.

Azərbaycanla ICESCO arasındakı uğurlu əməkdaşlıq uzun illərdir davam edir

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva ICESCO-nun Baş direktoru ilə görüşüblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva oktyabrın 2-də ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Maliki ilə görüşüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanda keçirilən və dünyanın müxtəlif ölkələrindən çox sayda qonağın iştirak etdiyi 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin önemi vurğulandı, ölkəmizin nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin yüksək səviyyədə təşkil olunduğu məkana çevrildiyi qeyd edildi.

Dövlət başçısı ICESCO-nun Baş direktorunun 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresində iştirakını yüksək qiymətləndirdi. Salim bin Məhəmməd əl-Maliki ötən həftə Qətərin paytaxtı Doha şəhərində keçirilən İslam Dünyası Mədəniyyət Nazirlərinin 12-ci Konfransında iştirakçıların yekdil qərarı ilə

Azərbaycanın Şuşa şəhərinin 2024-cü il üzrə ICESCO-nun "İslam dünyasının mədəniyyət

paytaxtı" adına layiq görüləsi münasibətlə dövlətimizin başçısını təbrik etdi.

Bu qərarın qəbul edilməsi-nə görə minnətdarlığını ifadə edən Azərbaycan Prezidenti bunu qarşılıqlı və tərəfdaşlığın mühüm nümunəsi kimi dəyərləndirdi, bu hadisənin bütün Azərbaycan xalqında xüsusi qürur hissi doğurduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Şuşada böyük bərpa və yenidənqurma işlərinin həyata keçirildiyini vurğulayaraq, burada digər obyektlərlə yanaşı, məscidlərin də artıq bərpa olunduğunu və bu prosesin davam etdirildiyini məmnunluqla diqqətə çatdırdı. Prezident İlham Əliyev bu cür genişmiqyaslı işlərin işğaldan azad edilmiş digər ərazilərimizdə də icra olunduğunu dedi.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə ICESCO arasındakı uzun illər həyata keçirilən uğurlu əməkdaşlığın bundan sonra da davam edəcəyini əminlik ifadə etdi.

Qranadada keçiriləcək görüşün regionda sülhə töhfə verəcəyinə ümid var

Prezident İlham Əliyev Anqlıkan Kilsəsinin dini rəhbərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 2-də Anqlıkan Kilsəsinin dini rəhbəri, Kenterberi arxiyepiskopu Castin Velbini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonağı salamlayan dövlətimizin başçısı onun səfərinin əhəmiyyətinə toxundu.

Anqlıkan Kilsəsinin dini rəhbəri, Kenterberi arxiyepiskopu Castin Velbi Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə Prezident İlham Əliyevə təbriklərini çatdırdı. Qonaq Azərbaycanın multikulturalizm və konfessiyalararası dialoqda rolunu qeyd etdi, Vatikanla Azərbaycan arasındakı əlaqələrə toxundu, Vatikanla kateqoriyaların bərpası işinə ölkəmizin töhfəsini yüksək qiymətləndirdi.

Dövlətimizin başçısı müstəqilliyimizin ilk illərində ölkəmizin üzləşdiyi çə-

tinliklərə toxunaraq, həmin dövrdə ərazimizin 20 faizinin işğal edilməsi, 1 milyondan çox soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkünə çevrilməsi, iqtisadi sahədə tənəzzülün və daxili qeyri-sabitliyin yaşanmasından danışdı.

Azərbaycanın sülh müqaviləsi ilə bağlı təşəbbüsü çıxış etdiyini bir daha vurğulayan Prezident İlham Əliyev sülh gündəliyinin irəli aparılması üçün regionda tarixi imkanların və fürsətlərin yarandığını bildirdi, hazırda ölkəmizin bu istiqamətdə göstərdiyi səylərə toxundu.

Azərbaycan Prezidenti antiterror tədbirləri dayandırıldıqdan sonra mərkəzi hökumət tərəfindən Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni əhalisinə genişmiqyaslı humanitar yardımlar edildiyini vurğuladı, miqrasiya, sosial müdafiə və səhiyyə sa-

hələri ilə bağlı əhəliyə yerində xidmətlər göstərildiyini diqqətə çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Qarabağın erməni sakinlərinin hüquqlarının və təhlükəsizliyinin təmin olunması ilə bağlı geniş ictimaiyyətə, həmçinin ermənilərə ünvanlanmış boyanmış verdiyini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Qranadada keçiriləcək qarşılıqlı görüşün regionda sülh gündəliyinin inkişafına töhfə verəcəyinə ümidvarlığını ifadə etdi.

Qonaq bu cür postmünaqişə şəraitində etimad quruculuğu və etnik barışığın vacib olduğunu deyərək, bununla bağlı öz təcrübəsini bölüşməyə hazır olduğunu bildirdi. Söhbət zamanı etnik barışığın və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının rolu qeyd edildi.

Azərbaycan Respublikasında turizm sahəsində fərqlənən şəxslərin təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycanda turizm sahəsində səmərəli fəaliyyətinə görə aşağıdakı şəxslər təltif edilsinlər:

"Tərəqqi" medalı ilə

Ağayev Həsən Şahkəram oğlu
Axundov Fuad Hüseyn oğlu
Davudova Sədaqət Rəhim qızı
Əliyev Nəzər Mirzə oğlu
Əzimov İlqar Firudin oğlu
Kazımova İlhamə Əlixan qızı
Kərəmov Murad İslam oğlu
Qafarova Şükufə Bala Əhməd qızı
Qasimov Kənan İsrail oğlu
Qəhrəmanov Göydeniz İbrahim oğlu
Maqşudov Balaş Maqşud oğlu

"Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalı ilə
Orucov Azər Aslan oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

T.H.Kərimlinin
"Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycanda ədəbiyyatşünaslığın inkişafında xidmətlərinə görə Teymur Həşim oğlu Kərimli "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

Bakıda "SPACE 2030: Qlobal Kosmos İqtisadiyyatında Siyasət və Strategiyalar" mövzusunda sessiya işə başlayıb

Milli Kosmik Siyasət kosmik sektorun milli iqtisadiyyata töhfəsini artırmaq və kosmik agentliklərin regional və beynəlxalq mövcudluğunu təşviq etmək məqsədini daşıyır.

Siyasət ölkələrin kosmik sənayesi və 2030-cu ilə qədərki illər üçün fəaliyyətləri, o cümlədən kosmosla bağlı hökumət fəaliyyəti, kommersiya fəaliyyətləri, dövlət və özəl sektorlar, akademik institutlar, tədqiqat və inkişaf mərkəzləri tərəfindən həyata keçirilən elmi fəaliyyətlər üçün ümumi çərçivəni müəyyən edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə oktyabrın 2-də Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən "SPACE 2030: Qlobal Kosmos İqtisadiyyatında Siyasət və Strategiyalar" mövzusunda ses-

siyada bildirilib. Sessiyanın moderatoru "Azərkosmos"un sədr müavini Dunay Bədirxanov iştirakçılara Azərbaycan Kosmik Agentliyinin (Azərkosmos) İdarə Heyətinin sədri Saməddin Əsədov, İsrail Kosmik Agentliyinin direktoru Uri Oron, Türkiyə Kosmik Agentliyinin (TUA) prezidenti Serdar Hüseyn Yıldırmın və Qazaxıstanın rəqəmsal inkişaf, innovasiya və aerokosmik sənaye nazirinin müavini Malik Oljabekov barədə məlumat verib. Azərbaycan Kosmik Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri (Azərkosmos) Saməddin Əsədov bildirib ki, kosmos ekosisteminə, kosmik iqtisadiyyatda əhəmiyyətli imkanlar təqdim edir, kosmos elmi və texnologiyasının DİM-lərinin (Davamlı İnkişaf Moqşədlərinin) həyata keçirilməsinə kö-

mək etmək üçün əvəzsiz alətlər kimi Kosmik fəaliyyətlərin aparılması yollarında artıq bir çox nəzərə

çarpacaq dəyişikliklər və problemlər var, sahəyə çoxlu yeni şəxslər və səylərimiz təsir edən yeni texnologiyalar daxil olur. Bu gün milli və regional kosmik agentliklər kosmos haqqında bilikləri genişləndirmək və bütün dünyada insanların həyatını yaxşılaşdırmaq üçün kosmik elm və texnologiyamı tətbiq etmək üçün çalışırlar.

Panel müzakirələri kosmik məsələlərlə bağlı yaranan siyasət müzakirələrini əhatə edəcək və kosmos ekosisteminə problemlərin və dəyişikliklərin effektiv həlli üçün hökumətlər, sənaye və özəl sektor, akademik və cəmiyyət arasında dialoq dəstəkləmək və təşviq etmək üçün maraqlı tərəflərlə əlaqəni davam etdirəcək.

Nazir Ceyhun BAYRAMOV: "Azərbaycan qarşılıqlı şəkildə ərazi bütövlüyü və suverenlik çərçivəsində Ermənistanla sülh quruculuğunda maraqlıdır"

Oktyabrın 2-də xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Anqlıkan Kilsəsinin dini rəhbəri, Kenterberi arxiyepiskopu Castin Velbi ilə görüşüb.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Azərbaycanca mövcud olan dinlərarası harmoniya, tolerantlıq və multikulturalizm ənənələri haqda ətraflı məlumat verən nazir Ceyhun Bayramov əhalisinin əksəriyyəti müsəlman olan ölkəmizdə islam dini ilə yanaşı, xristian, yəhudi və digər dinlə-

rə mənsub insanların qarşılıqlı anlaşma, mehriban qonşuluq və əmin-amanlıq şəraitində yaşadıklarını diqqətə çatdırıb. Nazir Azərbaycanın mədəniyyətlərarası və sivilizasiyalar-

büslərin irəli sürüldüyünü, Azərbaycanın bir sıra mühüm beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etdiyini vurğulayıb.

Müxtəlif xalqların mədəni və dini irsinə hörmətli diqqət və sayğınnın təmin edildiyi Azərbaycanın nümunəvi dövlətin münasibətlərinin mövcud olduğu ölkələrdən biri olduğu, belə bir şəraitdə xristian həmvətənlərimizin öz adət-ənənələrini, dini inanclarını, mədəniyyətlərini sərbəst şəkildə yaşadaraq ölkəmizin sosial-mədəni həyatının bütün sahələrində fəal iştirak etdikləri müqabil tərəfin diqqətinə çatdırılıb.

Nazir Ceyhun Bayramov həmçinin Ermənistanın və

onun ölkəmizdə qurduğu qonarda rejimin 30 ilə yaxın müddətdə regional sülh və təhlükəsizliyə tördəydi çağırışlar barədə ətraflı məlumatlandırılıb, Azərbaycanın beynəlxalq humanitar hüquqa tam uyğun şəkildə özünün suveren ərazisində həyata keçirdiyi lokal antiterror tədbirlərini şərtləndirən səbəblərdən bəhs edib. Bu xüsusda bölgədə əsas təhdid olan qanunsuz erməni silahlı qüvvələrinin mövcudluğuna son qoyulmasının bölgədə sülh və sabitliyə xidmət edəcəyinə ümidverliq ifadə olunub. Genişmiqyaslı mina təhdidləri barədə məlumat verilib.

Görüşdə habelə hazırda aparılan tərki-silah prosesi, erməni sakinlərin ehtiyaclarının qarşılınması istiqamətində ölkəmizin həyata keçirdiyi təxirəsalınmaz tədbirlər, erməni sakinlərin reinteqrasiyası üzrə aparılan intensiv işlər barədə məlumat qarşı tərəfin diqqətinə çatdırılıb.

Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın qarşılıqlı şəkildə ərazi bütövlüyü və suverenlik çərçivəsində Ermənistanla sülh quruculuğunda maraqlı olduğunu bildirdi.

Tərəflər görüş zamanı cəmiyyətə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

SUQOVUŞAN

Zəfərin ilk müjdəsi

◆ Azadlığın təntənə günü

Üç il öncə azad edilən mühüm strateji əhəmiyyətə malik olan ərazimiz yeni inkişaf dövrünə qədəm qoyub

Vətən müharibəsindən üç il ötür. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın təcridatlarına cavab olaraq əks-hücum əməliyyatlarına başlayan Azərbaycan Ordusu 44 gündə torpaqlarımızın düşmən tapdığından azad edilməsinə, işğaldan qurtuluşuna nail oldu. İgid oğullarımız Azərbaycanın adını ucaldıqları kimi, Vətən uğrunda canından, qanından keçməyi bacararaq şəhadətə ucaldılar. Təbii ki, İkinci Qarabağ müharibəsi başlayandan üroyimizdəki narahatlıqla yanaşı, bir təsəllim də var idi. Cəbhədən gələn xoş xəbərləri də sevincə göz yaşları ilə qarşıladığımız. Çünki 27 illik həsrətə son qoyulurdu, düşmən ordusu darmadağın edilərək özəli torpaqlarımızdan qovulurdu.

Eyni zamanda cəbhədən gələn xəbərlər ermənilərin özəri, orduları ilə bağlı bütün miflərin əhəmiyyətsiz olduğunu da göstərirdi. Bu da bizi sevindirən xəbərlərdən idi ki, erməni hərbiçiləri ordumuz qarşısında tab gətirə bilmirdi. Bunu sonrakı dövrdə açıqlanan Ermənistan ordusundakı fərarilərin sayı da sübut edirdi.

Rəşadətli ordumuz ilk olaraq ermənilərin illərlə möhkəmləndirdiyi müdafiə istehkamlarını yarıaraq Cəbrayıl və Füzuli rayonları istiqamətində irəliləməklə strateji yüksəkliyi və kəndləri azad edirdilər. İlk belə müjdəli xəbəri isə oktyabrın 3-ü axşam saatlarında aldıq.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tvitər (indi "X") hesabında paylaşım edərək Azərbaycan Ordusunun keçmiş Madagizin (indiki Suqovuşan) Azərbaycan bayrağını qaldırdığını elan etdi. Elo həmin gün Madagizin tarixi adının bərpası ilə bağlı dövlət başçısından daha bir paylaşım gəldi. "2020-ci il oktyabrın 3-dən Madagizin tarixi adını bərpə edirik. Bundan sonra Suqovuşan adlandırılır. Qarabağ Azərbaycandır!"

Bəli, üçrəngli hilalımızın dalğalandığı, ucaldığı ilk yer işğaldan azad olmuş Suqovuşan qəsəbəsi oldu. Bununla tarixi ədalət bərpə olunmağa başladı və qarşıda üçrəngli bayrağımızın sinələrində qot edəcəyi hələ neçə-neçə şəhərlər və kəndlər var idi. Suqovuşan isə bu yolun başlanğıcı oldu.

Xatırlatma: Suqovuşan kəndi 1923-cü ildə Ağdərə rayonunun inzibati ərazisinə daxil edilərək, 1943-cü ildə şəhər tipli qəsəbə statusu alıb. 1992-ci ildə Ağdərə rayonu ləğv edildiyindən onun ərazisi Ağdam, Törtər və Kəlbəcər rayonları arasında bölüşdürülüb və Suqovuşan Törtər rayonuna birləşdirilib. Qəsəbə 1992-ci ildə Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad ediləndə, 1994-cü ildə Ermənistan ordusunun köntüllülər dəstəsi tərəfindən yenidən işğal edilir.

Bir gündə azadlığın qovuşan Suqovuşan

Suqovuşandakı döyüşləri çətin hesab etmək olardı. Çünki uzun illər ərzində möhkəmlənmiş, güclü düşmən istehkamları yer-

ləşirdi bu ərazidə. Bu baxımdan müdafiə xəttinin yarılması növbəti uğurlu əməliyyatların başlanğıcı hesab edilirdi. Belə də oldu. Haqq, ədalət yerini tapdı. Müzəffər Sərkərdənin komandanlığı ilə rəşadətli ordumuz düşmənin keçilməz hesab etdiyi sədləri dağıdaraq irəlilədi.

Prezident İlham Əliyev də Suqovuşana səfəri zamanı bu məsələyə xüsusi diqqət cəkməmişdi: "Suqovuşan qəsəbəsinin azad edilməsi strateji nöqtəyi-nəzərdən çox böyük əhəmiyyət kəsb edirdi. Çünki bu qəsəbənin yerləşməsi müharibənin gedişatında önəmli rol oynayırdı və qəsəbənin əlimizdə olması bizə gələcək əməliyyatlarımızda üstünlük təşkil edirdi. Düşmən yəqin bilirdi ki, biz bu istiqamətdən hərəkətə keçəcəyik. Talış kəndi və Suqovuşan qəsəbəsi bir gündə işğaldan azad edilmişdi. Burada çox güclü istehkamlar qurulmuşdu, bir neçə müdafiə xətti təşkil edilmişdi. Bütün strateji yüksəkliklərdə, qəsəbəyə gedən yüksəkliklərdə düşmən yerləşmişdi. Azərbaycan Ordusu böyük qəhrəmanlıq və fədakarlıq göstərərək şiddətli döyüşlər nəticəsində Talış və Suqovuşanı işğaldan azad etdi".

Suqovuşanı azad edən igidlər

Düşmənin güclü istehkamlarının, hərbi mövqelərinin məhv edilməsi doğru manevr, yüksək hazırlıq tələb edirdi. Azərbaycan Ordusu isə artıq 1990-cı illərin ordusu deyildi, müasir hərbi təchizatla təmin olunmuş, adını tarixə yazdıracaq, dünyanın ən güclüləri sırasına daxil ola biləcək əzmdə idi. Başlıcası isə, orduya güclü, möhkəm iradəyə sahib sərkərdə rəhbərlik edirdi.

Zəfər uğrunda canından keçib, şəhidlik zirvəsinə yüksələn də az olmadı. Suqovuşan qəsəbəsi və Talış kəndi ilə bərabər qüdrətli ordumuz oktyabrın 3-də Cəbrayılın Mehdi, Çaxırlı, Aşağı Maralyan, Şəyboy, Quycaq, Füzulinin Aşağı Əbdürrəhmanlı yaşayış məntəqələrini də işğaldan azad etdi.

Müharibə başa çatdıqdan sonra torpaqlarımız uğrunda döyüşən, canını fəda edən hər bir igid Prezident İlham Əliyev tərəfindən mükafatlandırıldı.

Vətən müharibəsindəki qələbə ilə əlaqədar yeni orden və medallar təsis olundu. Onlardan biri də "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalı idi.

Prezident İlham Əliyevin 29 dekabr 2020-ci il tarixli Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqlarının "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilməsi haqqında sərəncamına uyğun olaraq, qəsəbənin azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak etmiş 10647 hərbi qulluqçu bu medal ilə təltif edildi.

Dirçəliş yolu

İşğaldan azad edilmiş ərazilərimiz minlərdən təmizləndikdən, dərhal yenidənqurma və bərpə işlərinə başlandı.

İndi Prezident İlham Əliyevin birbaşa nəzarəti altında işğaldan azad olunmuş bütün ərazilərdə sürətli quruculuq işləri həyata keçirilir. Bütün bunlar Böyük qayıdış proqramının qısa zamanda həyata keçirilməsi üçündür. Suqovuşanda görülən sürətli tikinti işləri də buna hesablanır.

Burada ilkin dövrdə qəsəbənin infrastrukturunun qurulması işlərinə başlandı. Belə ki, uzunluğu 28,8 kilometr olan Törtərçaylı-Suqovuşan-Talış avtomobil yolu yenidən quruldu. Qəsəbəyə Törtər yarımstansiyasından 35 kv-luq yeni elektrik veriliş xətti çəkildi. Kənd elektrik enerjisi ilə təmin olundu. Gücü 4,8 meqavat olan "Suqovuşan-1" və gücü 3 meqavat olan "Suqovuşan-2" stansiyalarında təmir-bərpə işləri aparıldı. Ən əsası, Suqovuşan su anbarı təmir olundu. Bu su anbarının ümumi həcmi 5,86 milyon kubmetrdir. Törtərçay üzərində yerləşən anbar Törtər, Ağdərə, Goranboy, Yevlax, Bərdə, Ağdam və Ağcabədi rayonlarının suvarma suyu ilə təmin edilməsində mühüm rol oynayır.

Suqovuşan və Sərsəng su anbarları Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1976-cı ildə inşa edilib. Bu su anbarlarının əsas məqsədi keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin inzibati hüddullarının kənarında yerləşən rayonlara - Törtər, Bərdə, Ağdam, Goranboy və digər rayonlara su vermək olub. Ermənistanın işğalından sonra bu su anbarı da ermənilərin ekoloji terroruna məruz qalırdı.

Suqovuşan qəsəbəsində quruculuq işləri davam edir. Ümumi sahəsi 2 hektardan çox olan yeni yaşayış məhəlləsinin təməli qoyulub. Məhəllədə 25-i birotəqli, 80-i ikiotaqli, 75-i üçotaqli, 10-u isə dördotaqli olmaqla ümumilikdə 190 mənzil inşa edilməsi nəzərdə tutulub. Orta məktəb əsaslı təmirdən son-

ra istifadəyə verilib. Eyni zamanda qəsəbədə su anbarının və ondan çıxan magistral su kanalının əsaslı təmiri, su anbarı boyunca yaradılan turizm infrastruktur obyektlərinin tikintisi aparılır.

İşğaldan azad olunan ərazilərdə ilk idman tədbiri

Suqovuşan işğaldan azad olunan ərazilərdə ilk idman tədbirinin baş tutduğu məkandır. Gələcəkdə qəsəbədə avarçəkma yarışlarının keçirilməsi üçün lazımı bütün şərait yaradılıb. Belə ki, ötən il martın 20-də Azərbaycan Kanoe və Avarçəkma Federasiyası tərəfindən Törtər rayonunun Suqovuşan qəsəbəsində təşkil edilən ilk avarçəkma təlim-məşq toplantısının rəsmi açılış mərasimi keçirilib. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

May ayında isə Suqovuşanda avarçəkma üzrə "Prezident kuboku-2022" turnirinin açılış mərasimi olub. Müxtəlif ölkələrdən qatılan yüzədən artıq idmançı Suqovuşan su anbarında kayak və kanoe növlərində mübarizə aparıblar.

Suqovuşanın turizm potensialı

Suqovuşan həmçinin turizm potensialı yüksək olan ərazilərimizdəndir. Elo bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin ötən ilin mart ayında qəsəbədə Turizm İnkişaf Konsepsiyası əsasında yaradılacaq turizm kompleksinin təməlini qoymasının xüsusi əhəmiyyəti var.

Suqovuşan su anbarı ətrafında yaradılacaq kompleksdə sahilboyu gözintiləri, cığırın salınması, oturacların, söhbətgahların quraşdırılması, həmçinin turistlərə xidmət göstərəcək 40 nöqliyyat vasitəsi üçün avtomatlaşdırılmış turizm məlumat mərkəzi və ictimai işə obyektinin yaradılması nəzərdə tutulub.

Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən Suqovuşan qəsəbəsinin turizm resursları əsas götürülməklə, mövcud su anbarı ətrafında infrastruktur və xidmətlərin yaradılmasını, qəsəbənin rekreasiya imkanlarının artırılmasını və aktiv turizm fəaliyyətlərini özündə əks etdirən "Suqovuşan Turizm İnkişaf Konsepsiyası" sənədi hazırlanıb. Sözügedən konsepsiya sənədində qəsəbədə əsasən qısamüddətli turist səfərlərinin ehtiyaclarını qarşılayacaq turizm xidmətlərinin, su anbarı ətrafında mövcud olan turizm resurslarından istifadə edərək infrastrukturun yaradılması təklifləri öz əksini tapıb.

Bildirilib ki, Suqovuşanda turizm və ictimai işə xidmətlərinin inkişafı əhalinin ehtiyaclarına uyğun xidmət sferasının yaradılmasına və inkişafına tökən verəcək. Bu isə öz növbəsində regionda turizm yönümlü sahibkarlıq subyektlərinin sayının artmasına, kiçik biznesin və məşğulluğun genişlənməsinə imkan yaradacaq. 2040-cı ilə qədər Törtər rayonunun gölirlərinin 4 faizinin turizm gölirləri hesabına formalaşacağı proqnozlaşdırılıb ki, bunun da əsas hissəsi Suqovuşanın payına düşür. Suqovuşanda turizmin inkişafının ətraf bölgələrin iqtisadi inkişafına da birbaşa müsbət təsir göstərəcəyi proqnozlaşdırılır. Naftalardan Suqovuşana turist səfərlərinin təşkilinə əlavə biznes sahələrinin yaradılmasına, əhalinin turizmdən gəlir əldə etməsinə müsbət təsiri olacaq. Naftalan-Talış-Suqovuşan istiqamətində mövcud yol infrastrukturunun istismara verilməsi regionda turizmin inkişafı üçün mühüm hesab edilir. Sözügedən yol infrastrukturunun Naftalan turistlərinin Suqovuşana səfərinin optimallaşdırılması ilə yanaşı, Gəncə şəhərinə qısamüddətli turist səfərlərinin təşkilinə də mümkün edəcək. Yeni yolun istismara verilməsi Suqovuşanla yanaşı, ona yaxın olan ərazilərin inkişafına tökən verəcək, ərazinin "əlçatan turizm destinasiyasına" çevrilməsinə imkanlar artıracaq.

Ordumuzun şimal-şərq cəbhəsində aparıldığı mühüm əməliyyat

Hərbi ekspert Ədalət Verdiyev xatırladı ki, üç il bundan əvvəl Suqovuşan qəsəbəsi bir həftə davam edən ağır döyüşlərdən sonra erməni silahlılarından tamamilə təmizləndi və həmin gün Suqovuşanda Azərbaycan bayrağı qaldırıldı. O bildirib ki, Birinci Qarabağ müharibəsində Suqovuşan ordumuz tərəfindən işğaldan azad ediləndə, 1994-cü ilin apreldə strateji əhəmiyyətə malik su anbarı və yaşayış məntəqəsi yenidən ermənilərin nəzarətinə keçib: "Beləliklə, bu ərazi 26 il düşmən işğalında qalıb. Suqovuşanın müdafiəsi Ermənistan üçün böyük əhəmiyyət kəsb edirdi. Buna görə də həmin ərazi 6-cı müdafiə rayonu kimi qeyd edilmişdi. Burada Ermənistanın bir neçə hərbi hissəsi yerləşdirilmişdi. Azərbaycan Ordusu bu əraziləri azad edərək düşmənin 49971, 33651 nömrəli hərbi hissələrini və 77 saylı tank taborusunu darmadağın etmişdi. Ermənistan ordusu Suqovuşan istiqamətində kifayət qədər ciddi itkilər məruz qalmışdı".

Oktyabrın 3-də erməni hərbi qüvvələrinin darmadağın edilməsi ilə müşayiət olunan döyüşlərdə Azərbaycan tərəfi bir neçə düş-

mən tankını qənimət götürmüşdü. Bundan başqa, ermənilərin canlı qüvvəsinin böyük hissəsi fərarilik edərək döyüş mövqelərini atıb Ağdərə istiqamətində geri çəkilmişdi. Həmin gün ordumuz Suqovuşanla paralel olaraq Talış kəndini, Arazboyu istiqamətində isə Cəbrayıl və Füzuli rayonlarının bir neçə kəndini işğaldan azad etmişdi.

Ə.Verdiyev vurğulayıb ki, ümumilikdə bu döyüşlər Azərbaycan Ordusunun şimal-şərq cəbhəsində aparıldığı ən mühüm əməliyyatlardan biri hesab olunur.

Zəfərə aparan yolun başlanğıcı

Bizi Zəfərə aparan yolun başlanğıcı idi Suqovuşan. Neçə-neçə güclü düşmən istehkamlarını dağıtmışdı güclü ordumuz. Düşmən elo ilk günlərdən məğlub olduğunu görürdü. Ərazi erməni hərbiçiləri arasında fərarilik halları da başlamışdı.

Ərazi bütövlüklüyümüzün təmin edilməsi, suverenliyimiz uğrunda aparılan Vətən müharibəsinin elo ilk günündə qəhrəman əsgər və zabitlərimizin hesabına 6 kondimiz düşmən tapdığından azad edildi. "Təki Azərbaycan torpağının bir qarışı da düşməndə qalmasın" deyənlər igid oğullarımızın qanı ilə yuğrulub bu torpaqlarımız hər bir azərbaycanlı üçün daha da müqəddəsləşdi.

Erməni hərbiçiləri 2016-cı il Aprel döyüşlərini yaxşı xatırlayırdı. Bilirdilər ki, Azərbaycan Ordusu artıq 4 il əvvəlkindən də qat-qat güclüdür və öz əzəli torpaqlarını qurtarmaq üçün bütün səylərini ortaya qoyacaq. Ona görə də strateji əhəmiyyəti olan Suqovuşanda möhkəm şəkildə durmağa, mübarizə aparmağa çalışırdılar. Amma bu, Azərbaycanın haqq, ədalət yolunda mübarizəsi, Vətən savaşını idi. İgidlərimiz ürəkli döyüşə atılmışdılar. Elo ilk gündən də qalibin kimliyi bəlli oldu. Qonşu ölkənin torpaqlarını işğal edib, 27 ilə yaxın müddətdə viran qoyan barbar, işğalçı Ermənistan ordusunun sonu çatmışdı. Azərbaycan Ordusu ermənilərin bütün miflərinin darmadağın etdi.

Suqovuşanın azad olunması bu yolda igidlərimizə güc, qüvvət, ümid verdi. Onlar qəhrəmanlıq salnaməmizin ilk səhifəsini yazdılar. O gündən etibarən isə illər ərzində erməni tapdağında qalıb məhv olmuş, dağıdılmış kəndlərimiz, yaşayış məntəqələrimiz bir-bir azad olundu. Suqovuşan öz sahibinə qovuşdu.

Əbədi Zəfər izimizin ilk ünvanı olan Suqovuşan indi Prezident İlham Əliyevin nəzarəti altında dirçəlib, yenidən qurulur.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Yenə də ikili standartlar, yenə də erməni təəssübkeşliyi...

Milyondan artıq azərbaycanlının taleyinə biganə qalan beynəlxalq donor təşkilatlar bir ovuc erməniyə yardım üçün yarışa çıxıblar

2023-cü il sentyabrın 20-dən sonra Azərbaycanın Qarabağda suverenliyini təmin etməsinin fonunda daha çox iki məsələ qabarıq şəkildə diqqət çəkməyə başlayıb: Birincisi, daim "yazıq", "ac-yalvac" obrazında olan Ermənistanın əlinə "zavallı" rolunu yenidən məharətlə ifa etməklə xarici ölkələrdən, donor təşkilatlardan dilənmək, pul qoparmaq üçün yağlı fürsət keçib.

İkincisi isə, 1990-cı illərin əvvəllərində yurdlarından zorla didərgin salınan milyondan çox azərbaycanlının məhrumiyyətlərinə, acınacaqlı vəziyyətdə yaşamaqlarına, çətinliklərinə gözlərinin ucu ilə belə baxmayan xarici donor təşkilatları, indi bir ovuc erməninin olmayan problemlərinə dəsmal götürüb ağlamağa, onlara humanitar yardım göstərməyə başlamaları.

Bəli, illər keçsə də, nə erməni fitnəsi, hiyləsi, yalanı bitib, nə də dünyanın pozulan nizamı, oylən tərzəsi düzəlib.

Ermənistan cibinə axacaq pulların eyforiyasındadır

Gün kimi aydındır ki, Qarabağda yaşayan erməniyəşillərin Azərbaycanı tərkdən Ermənistanın məkrli barmağı var. Buna görədir ki, sözügedən insanları ev-çəkilərindən edərək Ermənistanə köç etməyə məcbur ediblər. Məcbur edirlər ona görə deyirik ki, Azərbaycan mərkəzi hakimiyyəti bu sakinlərinin reintegrasiyasında maraqlı olduğunu əməli addımlarla, real işlərlə sübut edir. Həm erməni nümayəndələri ilə ard-arda keçirilən görüşlər, həm də o bölgəyə hər cür yardımların göstərilməsi təsdiqləyir ki, Azərbaycanın mərkəzi hakimiyyəti erməni sakinlərinin hüquq və təhlükəsizliyini, eyni zamanda bütün təminatını həyata keçirir.

Lakin Azərbaycan öz ərazisində kimi isə zorla saxlamaq niyyətində deyil. Buna görə ölkəmizi könüllü tərkdən erməniyə köçmələri üçün hər cür şərait yaradıb, hətta polislərimizin yolda onlara ərzaq paylamaları beynəlxalq aləmdə də böyük təqdirə layiqdir.

Bəli, dünya da diqqətlə izləyir və etiraf edir ki, Qarabağı tərkdən erməniyəşillərin tıxacdan başqa problemləri yoxdur. Ancaq bu insanları üz tutduqları ünvanda hansı aqibətin gözləndiyi də müəmmaldır və əslində, Qarabağda yaşayan ermənilərin taleyinin Ermənistanı maraqlandırmaması göz önünə gətirdikdə, mənzərənin heç də ürəkəçən olmadığı aydın görünür...

Daha çox "yazıq" görünmək, daha çox dilənmək üçün...

Ermənistan hazırda quduz iştaha ilə Qarabağı tərkdən ermənilərin sayını birobəş şişirtməklə məşğuldur. Riyakar ölkə tərəfindən sayla bağlı açıqlanan rəqəmlər yüz minlərlə dayanır. Hansı ki Vətən müharibəsində qədr Qarabağdan bundan dəfələrlə az erməninin yaşadığı faktıdır. Bu rəqəmin ən dəqiqini yekunda Laçın buraxılış-keçid məntəqəsindən alacağıq.

Diqqətimizi çəkən məqam odur ki, gözləndiyi kimi, Ermənistan Qarabağdakı erməni sakinlərdən yenə də sui-istifadə edərək dayanmadan dünyaya şişirtmə rəqəmlər sırayı - daha çox "yazıq" görünmək, daha çox pul qopartmaq, yardım dilənmək üçün...

Digər tərəfdən də "məzlum" ermənilərin bu riyakar davranışlarına qarşı Qəribə təsisatlarından dəstək gəlir, dünyada ermənilərə humanitar köməklə bağlı böyük yardım kampaniyalarına start verilir. Bu isə açıq-aydın ikili standartların, ayrı-seçkilinin göstəricisidir. Necə ola bilər ki, onilliklər boyu, hətta indinin özündə belə milyondan çox azərbaycanlının taleyinə biganə qalan bu təşkilatlar indi ermənilərə yardım etmək üçün bir-biriləri ilə yarışsınlar.

Azərbaycan tərəfindən ermənilərə Qarabağdan çıxılmaz barədə heç bir

Qarabağın erməni sakinlərinin yeganə səmimi himayədarı və sosial dəstəkçisi Azərbaycan dövlətidir

söz deyilməyib, bu onların "könüllü" seçimləridir. Digər tərəfdən buna onları Ermənistanın məcbur etdiyi deyil - daha çox "yazıq" görünmək, daha çox pul qopartmaq, yardım dilənmək üçün...

Azərbaycanlıların bir vaxt həyatda qalacaqlarına belə ümidləri yox idi

Amma 1990-cı illərin əvvəllərində azərbaycanlıların nəinki seçimləri, heç həyatda qalacaqlarına belə ümidləri yox idi. Xocalının dinc əhalisinin günahı nə idi ki, erməni qatilləri gecə ilə onlara divan tutdular, bütöv ailələri yer üzündən sildilər, bütün bənd-bərəni

kəsərək quruca canını götürüb qaçan minlərlə insanı girova çevirdilər, onları min bir işgəncə ilə qətlə yetirdilər.

Ermənistan Laçını, Kəlbəcəri işğal etdiyi zaman mülki əhaliyə yol vermədiyi üçün yüz minlərlə soydaşımız qarlı-saxtalı dağlarla pay-piyada, ayaqyalın, başıaçıq qaçıb quruca canını ancaq qurtardı. Kəlbəcərdə Başlıbeldən gələn yolun üzərindəki tunel kəsərək dinc sakinləri vəhşicəsinə öldürmələri də erməni adına qara ləkədir. Hələ erməni canilərinin Cəbrayıl, Zəngilan camaatını Araz çayına tökərək İrana keçməyə məcbur etmələrindən, onların gözü qarşısında evlərinə od vurmalarından, digər rayonlarımızın sakinlərinin evlərindən didərgin salmalarından danışırıq...

Bəs dünyaya humanizmdən, insanlıqdan döm vuran humanitar təşkilatlar, qərəzli qərb ölkələri hara baxırdı! Həmin azərbaycanlıların acınacaqlı vəziyyətdə çadırlarda, vaqonlarda, yataqxanalarda zülm-zillət içində, ac-yalvac yaşadıklarından, quru yerdə yatdıqlarından, yeməyə çörək, geyməyə palat tapmadıklarından xəbərləri var idimi? Əlbəttə, var idi... Amma onlar erməni təəssübkeşliyi edirdilər.

İndi siz dünyanın altını da, üstünü də bildiyinizi və buna görə də harada nə baş verdiyindən hamıdan yaxşı xəbərdar olduğunuzu, hadisələri düzgün analiz etdiyinizi, obyektiv dəyərləndirdiyinizi, yardıma, köməyə ehtiyacı olanın dadına yetdiyinizi iddia edirsiniz.

Amma bu 30 il ərzində biz nə sizi, nə də qaçqın və məcburi köçkün vətəndaşlarımıza etdiyiniz yardımlarımızı görmüşük. Siz həmişə azərbaycanlılara qarşı qərəz nümayiş etdirməyi, onların problemlərinə lal, kar, kor olmağı üstün tutmuşunuz, elə indi də belədir.

Dövlətimiz özü vətəndaşlarını acınacaqlı vəziyyətdən qurtardı

Yenicə müstəqilliyini qazanan, torpaqları işğal altına düşən, bir milyondan çox qaçqın və məcburi köçkünün olan Azərbaycan dövləti özü qarşılaşdığı bu dəhşətli vəziyyətdən xilas olmağı bacardı. Gündən-günə güclənən dövlətimiz qaçqın və məcburi köçkünlərin problemlərini həll etməyə başladı. Bu istiqamətdə ilk və ən uğurlu addım isə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən atıldı və 1994-cü ildə bağlanan "Əsrin müqaviləsi"ndən əldə edilən gəlirlərin bir hissəsinin qaçqın və məcburi köçkünlərin məişət problemlərini həllinə yönəldilməsi ilə ölkədə qadın şəhərciklərinin ləğvinə başlandı. Sonrakı dövrdə Prezident İlham Əliyevin bu istiqamətdə apardığı ardıcıl və effektiv siyasət nəticəsində cəmi 4 il ərzində - 2003-2007-ci illərdə Azərbaycanca bir dəfə də olsun qadın şəhərciyi qalmadı. 2020-ci ilə qədər ölkədə məcburi köçkünlər üçün 100-dən çox şəhərcik-qəhərcik salındı. Ötən müddət ərzində Azərbaycanda 300 mindən çox məcburi köçkün mənzillərlə, fərdi evlərlə təmin olundu, həmçinin onların digər problemləri də ardıcıl şəkildə öz həllini tapdı.

Rəsmi statistikaya əsasən, Azərbaycan dövləti 1993-2019-cu illərdə qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial təminatı və digər məsələlərə bağlı 10 milyard manat həcmində vəsait xərcləyib. Bu vəsaitin 4 milyardı dövlət büdcəsindən, 2,5 milyardı dövlət neft fondundan, 1,4 milyardı beynəlxalq maliyyə qurumlarından, qalanı isə digər mənbələrdən götürülüb.

2020-2023-cü illərdə belə vahid aylıq müavinət daxil olmaqla hər il üçün 380 milyon manat, mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün 600 milyon manat, təhsil və sair xərclər üçün vəsaitlər dövlət tərəfindən ödənilir.

İkiüzlülüyün son həddi

Hazırda ölkəmizdə yüz minlərlə hələ də öz dədə-baba torpağına qayıda bilməyən insan var. Ermənistanın işğal zamanı, eləcə də Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə torpaqlarımızı mina tarlasına çevirməsi isə həmin insanların yurdlarına qovuşmasına ən böyük maneədir.

Gətirdiyimiz qısa nümunələrdən də göründüyü kimi, bütün bu haqsızlıqlara göz yuman qərəzli ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar hətta humanitar yardımların göstərilməsində belə ayrı-seçkilik edir, azərbaycanlılara biganəlik göstərirlər.

Amma Qarabağdan öz xoşuna çıxan ən çoxu 20-30 min erməni üçün isə həyəcan təbili çalaraq, yardım kampaniyalarına başlayırlar.

Utandıran ikiüzlülüklerini sərgiləyirlər...

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

3 ZƏFƏR gündəliyi

Oktyabr

2020-ci il

Oktyabrın 3-də bütün cəbhəboyu gərgin döyüşlər davam edir.

Gecə saatlarında cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində düşmənin döyüş aktivliyinin qarşısı alınmışdır.

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Tərtər şəhəri, rayonun Səhləabad, Qəzvan, Qapanlı, Qaynaq, Əskipara, Hüsnüli, Ağdam rayonunun Ayaq Qərvənd, İmamqulubəyli, Qaradağlı, Təzəkənd, Ağcabədi rayonunun Muğanlı, Qiyaməddinli, Rəncbər və Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu, Ağdam rayonunun Quzanlı, Əlibaylı və Ayaq Qərvənd kəndləri ağır artilyeriya atəşinə tutulur. Ordumuz tərəfindən düşməne qarşı qəti cavab tədbirləri görülür.

Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva bir aylıq əməkhaqqı məbləğində vəsaiti Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna ianə edirlər.

Dövlət başçısının 2002-ci il 17 avqust tarixli 755 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna 2020-ci il oktyabrın 1-dək 120.106.408,24 AZN, 218.680,68 ABŞ dolları, 18.341,0 avro və 5000 rubl vəsait daxil olur.

Şəhər döyüşləri zamanı bölmələrimiz tərəfindən düşmənin hərbi texnikasına sarsıdıcı zərbələr endirilir. Müdafiə Nazirliyi həmin anların videogörüntülərini yayır.

Ali Baş Komandan tviter səhifəsində paylaşım edərək xalqa müjdəli xəbər verir: "Bu gün Azərbaycan Ordusu Madagizdə Azərbaycan bayrağını qaldırdı. Madagiz bizimdir. Qarabağ Azərbaycandır!"

Bu xoş xəbər ardınca Prezident daha bir məlumat paylaşır: "2020-ci il oktyabrın 3-dən Madagizin tarixi adı bərpa edirəm. Bundan sonra Suqovuşan adlandırılır. Qarabağ Azərbaycandır!"

Günün sonunda Ali Baş Komandan xalqa daha bir müjdəli xəbər verir. Prezident tviter səhifəsində yazır: "Bu gün Azərbaycan Ordusu Tərtər rayonunun Taliş kəndini, Cəbrayıl rayonunun Mehdi, Çaxırlı, Aşağı Maralyan, Şəybəy və Quycay kəndlərini, Füzuli rayonunu Aşağı Əbdürrəhmanlı kəndini azad etmişdir. Qarabağ Azərbaycandır!"

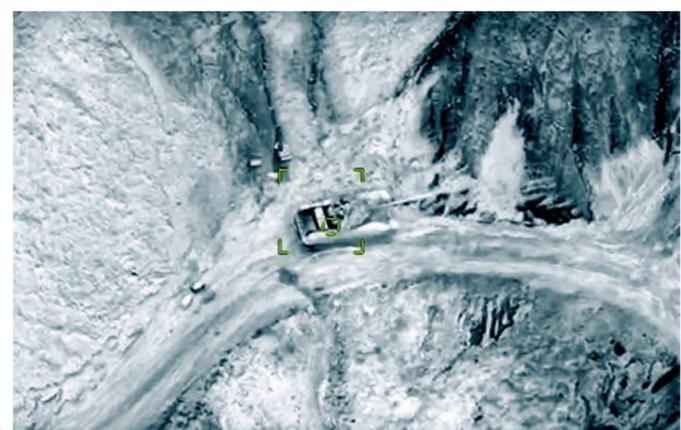
Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, bu gün bütün cəbhəboyu şiddətli döyüşlər davam edib. Cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində yaşayış məntəqələrimiz düşmənin intensiv artilyeriya və raket atəşinə məruz qalıb. Azərbaycan Ordusunun bölmələrinin qətiyyətli cavab tədbirləri nəticəsində yaşayış məntəqələrimizi atəşə tutan Ermənistan silahlı qüvvələrinin bir neçə istiqamətdə atəş mövqeləri susdurulub, düşməne sarsıdıcı zərbə endirilib.

Suqovuşan-Ağdərə istiqamətində gədən döyüşlər zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin 77-ci tank taborun 4 tankı məhv edilib, 3 tankı isə qənimət götürülüb.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Ağdərə istiqamətində yerləşən 5-ci dağatıcı alayının müdafiə sahəsinə qoşunlarımız tərəfindən artilyeriya zərbələrinin endirilməsi nəticəsində alayın 4 ədəd avtomobil texnikası məhv edilib, şəxsi heyəti arasında çoxlu sayda ölənlər və yaralananlar var. 5-ci dağatıcı alayın bir neçə bölməsinin şəxsi heyəti döyüş mövqeyini tərkdən qaçıb.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 28 sentyabr tarixli 346 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Aktiv istehlakçının dəstəklənməsi mexanizminin tətbiqi

QAYDALARI

Əvvəli 13-cü səh.		"Aktiv istehlakçının dəstəklənməsi mexanizminin tətbiqi Qaydaları"na		"Aktiv istehlakçı ilə enerji təchizatı müəssisəsi arasında elektrik enerjisinin alqı-satqısının birtipli Müqaviləsi"nə	
Enerji təchizatı müəssisəsinin bank hesab		2 nömrəli əlavə		əlavə	
(adı, ünvanı)		Aktiv istehlakçının elektrik təchizatı şəbəkəsinə qoşulma		Enerji təchizatı müəssisəsi ilə aktiv istehlakçı arasında elektrik şəbəkəsinin balans mənsubiyyəti sərəhədi və tərəflərin istismar məsuliyyəti haqqında	
Bank rekvizitləri: H/h №		AKTI		AKT	
VÖEN:		20 il şəhəri (rayonu)		" " 20 il şəhəri (rayonu)	
Kod:		Biz, aşağıda imza edənlər enerji təchizatı müəssisəsi adından		Biz, aşağıda imza edənlər enerji təchizatı müəssisəsi adından	
VÖEN:		şəxsinin adı		(vəzifəsi)	
M/h №:		(vəzifəsi, soyadı, adı, atasının adı)		şəxsinin adı	
İmzalar:		aktiv istehlakçı adından		İmzalar:	
Aktiv istehlakçı		Enerji təchizatı müəssisəsi		Aktiv istehlakçı	
(soyadı, adı, atasının adı)		(vəzifəsi, soyadı, adı, atasının adı)		Enerji təchizatı müəssisəsi	
		(tikinti obyektinin yerləşdiyi ünvan)			
		ünvanında yerləşən tikinti obyektinədək qu-			
		M.Y.			

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

QƏRAR

Bakı şəhəri, 28 sentyabr 2023-cü il

№ 347

Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın verilməsi Qaydası və formasının təsdiq edilməsi haqqında

"Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 339-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 12 iyul tarixli 1387 nömrəli Fərmanının 1.1.4-cü yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərar alır**:

1. "Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın verilməsi Qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın forması təsdiq edilsin (əlavə olunur).

3. Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın elektron qaydada verilməsinin təşkili məqsədilə zəruri tədbirlər görsün.

4. Bu Qərarla dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 28 sentyabr tarixli 347 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın verilməsi

QAYDASI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda "Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (bundan sonra - Qanun) 16.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın (bundan sonra - Sertifikat) verilməsi ilə bağlı münasibətləri tənzimləyir.

1.2. Bu Qaydanın tələbləri bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisinin istehsal və ya istehlak edən şəxslərə (bundan sonra - Ərizəçi) şamil edilir.

1.3. Sertifikat Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi (bundan sonra - BOEMDA) tərəfindən Ərizəçinin müraciəti əsasında bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən generasiya qurğularına baxış keçirilməklə verilir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Qaydada istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. **Sertifikat** - elektrik enerjisi təchizatçıların istehlakçılara satılan elektrik enerjisinin mənbəyinin sənədləşdirilməsi, elektrik enerjisi bazarında alqı-satqı zamanı bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilən elektrik enerjisi mənbəyinin müəyyənəndirilməsi və izlənilməsi, istehsalçıların Qanuna əsasən müəyyən edilmiş dəstək mexanizmlərindən istifadə etməsi məqsədilə istehlakçı və ya istehsalçının müraciəti əsasında verilən, bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyini təsdiq edən sənəd;

2.1.2. **İstehsalçı** - bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsalını həyata keçirən şəxs;

2.1.3. **İstehlakçı** - alqı-satqı müqaviləsi əsasında elektrik enerjisi satın alan və ondan elektrik qəbul edənləri vasitəsilə istifadə edən şəxs;

2.1.4. **Generasiya qurğularına baxış** - bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal və ya istehlak edilən elektrik enerjisinin mənbəyinin və istifadə olunan generasiya qurğularının mərkəzinin, modelinin, modifikasiyasının, gücünün və buraxılış ilinin müəyyən edilməsi üçün həyata keçirilən araşdırma.

2.2. Bu Qaydada istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları ilə müəyyən olunmuş mənaları ifadə edir.

3. Sertifikatın verilməsi üçün Ərizəyə baxılması və qərar verilməsi

3.1. Ərizəçi Sertifikatın alınması üçün BOEMDA-ya yazılı Ərizə ilə müraciət edir.

3.2. Ərizədə "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.2-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş məlumatlar göstərilir.

3.3. Ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə olunur:

3.3.1. Ərizəçi hüquqi şəxs olduqda - hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarışın surəti, VÖEN-i;

3.3.2. Ərizəçi fiziki şəxs olduqda - şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti;

3.3.3. Ərizəçi hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxs olduqda - şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti, vergi ödəyicisi kimi uçota alınması haqqında şəhadətnamənin surəti;

3.3.4. Ərizəçi ailə kəndli təsərrüfatı olduqda - ailə kəndli təsərrüfatının uçota haqqında sənədin surəti, təsərrüfat üzvlərinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlərin surəti;

3.3.5. generasiya qurğularının texniki xüsusiyyətlərini təsdiq edən sənədlərin surəti, elektrik şəbəkəsinə qoşulma aktı və şəbəkə

operatoru ilə istehsalçı arasında bağlanmış elektrik enerjisinin alqı-satqı müqaviləsinin surəti;

3.3.6. dövlət ekoloji ekspertizası rəyinin surəti (gücü 10 MVt-dan çox olan su, günəş, bioqaz, geotermal və digər elektrik stansiyaları və gücü 1 MVt-dan çox olan külək elektrik stansiyalarına (külək generatorları parkları) münasibətdə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi sonodinə dair);

3.3.7. istehsalçı tərəfindən istehsal olunmuş və şəbəkəyə ötürülmüş elektrik enerjisinin saygac göstəricisini təsdiq edən sənədlərin surəti;

3.3.8. istehsalçı ilə istehlakçı arasında bağlanmış elektrik enerjisinin alqı-satqı müqaviləsinin surəti (istehlakçılar üçün);

3.3.9. enerji təchizatı müəssisəsindən alınan elektrik enerjisinin miqdarını təsdiq edən saygac göstəricisinin surəti (istehlakçılar üçün).

3.4. BOEMDA bu Qaydanın 3.3-cü bəndində qeyd olunan sənədlər barədə məlumat ödəmək üçün dövlət orqanlarının (qurumların) elektron informasiya ehtiyatlarından (məlumat bazaları, məlumat-axtarış sistemləri, reyestrlər və digər informasiya resursları) istifadə edir. Bu mümkün olmadıqda, həmin sənədlər "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinə uyğun olaraq ödənilir.

3.5. Sertifikat Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilmiş formaya uyğun olaraq bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal və ya istehlak edən şəxslərə verilir.

3.6. Sertifikatda aşağıdakı məlumatlar əks olunur:

3.6.1. Sertifikatın adı;

3.6.2. Sertifikatın qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi;

3.6.3. Sertifikat verilən hüquqi şəxsin adı, hüquqi ünvanı və VÖEN-i, fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, qeydiyyat ünvanı və VÖEN-i, hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, qeydiyyat ünvanı;

3.6.4. bərpa olunan enerji mənbəyinin növü;

3.6.5. bərpa olunan enerji mənbəyindən istehsal olunmuş elektrik enerjisinin miqdarı (istehsalçılara münasibətdə);

3.6.6. bərpa olunan enerji mənbəyindən istehlak olunmuş elektrik enerjisinin miqdarı (istehlakçılara münasibətdə);

3.6.7. qarşısı alınmış karbon qazı tullantılarının miqdarı;

3.6.8. BOEMDA-nın səlahiyyətli şəxsinin soyadı, adı və imzası;

3.6.9. BOEMDA-nın elektron imzası.

3.7. Ərizəçidən bu Qaydada nəzərdə tutulmayan sənədlərin tələb olunmasına yol verilmir.

3.8. BOEMDA Sertifikatın verilməsi üçün Ərizəçi tərəfindən təqdim olunmuş Ərizəni qəbul edir və həmin gün qeydiyyat alır. BOEMDA Sertifikatın verilməsi üçün Ərizəçi tərəfindən təqdim edilmiş sənədlərin bu Qaydanın 3.3-cü bəndində qeyd edilən siyahıya uyğunluğunu və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilən güc həddindən yuxarı elektrik qurğularına münasibətdə həmin qurğular üçün istismara buraxılış aktının mövcudluğunu yoxlayır.

3.9. Təqdim edilmiş sənədlərdə çatışmazlıqlar aşkar edildikdə, bu barədə məlumat Ərizəçinin qeydiyyata alındığı tarixdən 2 (iki) iş günündən gec olmayaraq, Ərizəçiyə təqdim edilir və ya sifarişli poçt vasitəsilə göndərilir. Məlumatda sənədlərdəki çatışmazlıqlar dəqiq göstərilmişdir. Ərizəçi həmin çatışmazlıqları məlumatı aldığı tarixdən on gec 5 (beş) iş günü müddətində aradan qaldırmalıdır. Bu zaman bu Qaydanın 3.12-ci bəndində nəzərdə tutulmuş müddətin axırı dayandırılır. Çatışmazlıqların aradan qaldırıldığı barədə Ərizəçinin müraciətindən sonra müddətin axırı bərpa olunur.

3.10. Ərizəçi sənədlərdə aşkar olunmuş çatışmazlıqları bu Qaydanın 3.9-cu bəndində qeyd olunan müddətdə aradan qaldırmadıqda, Ərizəçinin baxılmamış saxlanması haqqında qərar qəbul edilir və bu barədə məlumat 2 (iki) iş günü müddətində Ərizəçiyə təqdim edilir və ya sifarişli poçt vasitəsilə göndərilir.

3.11. Sertifikatın alınmasına dair Ərizənin qəbul edilməsindən sonra 15 (on beş) gün ərzində qeyd olunmuş generasiya qurğularına baxış keçirilir və baxışın nəticəsi BOEMDA-nın baxış aktı ilə rəsmiləşdirilir.

3.12. Baxış zamanı 2.1.4 yarımbəndinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş texniki göstəricilərin qurğunun texniki pasportunda göstərilənlərlə uyğunluğu və bütövlükdə qurğunun yena də texniki pasportda göstərilən istehsal gücünə uyğun olaraq enerji istehsalı təsdiq edildikdə Ərizənin qeydiyyatından sonra 30 (otuz) gün ərzində sertifikat verilir. Baxış keçirilməsi zamanı bu Qaydanın 3.14-cü bəndində göstərilən hallar aşkar edildikdə, Sertifikatın verilməsindən imtina edilir və bu barədə məlumat 2 (iki) iş günü müddətində Ərizəçiyə təqdim edilir və ya sifarişli poçt vasitəsilə göndərilir.

3.13. Sertifikat ödənişsiz olaraq 5 (beş) il müddətinə verilir.

3.14. Sertifikatın alınması üçün Ərizəçi tərəfindən təqdim edilən sənəd və məlumatlar bu Qaydanın 3.2-ci və 3.3-cü bəndlərinin tələblərinə uyğun olmadıqda sertifikatın verilməsindən imtina edilir.

3.15. Sertifikatın verilməsindən imtina haqqında qərardan inzibati qaydada və "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələbləri nəzərə alınmaqla məhkəməyə şikayət edilə bilər.

4. Sertifikatın yenidən rəsmiləşdirilməsi, dublikatının verilməsi və ləğv edilməsi qaydası

4.1. Bu Qaydanın 4.4-cü bəndi nəzərə alınmaqla Sertifikatda göstərilən məlumatlarda dəyişikliklər olduğu hallarda, Ərizəçi həmin dəyişikliklərin baş verdiyi gündən 30 (otuz) gün ərzində BOEMDA-ya Sertifikatın yenidən rəsmiləşdirilməsi üçün yazılı Ərizə ilə müraciət etməlidir.

4.2. Bu Qaydanın 4.1-ci bəndində nəzərdə tutulan Ərizədə Sertifikatda dəyişikliklərin edilməsi zərurəti əsaslandırılmalı və göstərilən hallar üzrə təsdiq edici sənədlər təqdim edilməlidir.

4.3. BOEMDA tərəfindən Sertifikatda dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı Ərizə daxil olduğu gündən 15 (on beş) gün ərzində araşdırılır və Ərizəçiyə dəyişikliklər edilmiş Sertifikat və ya Ərizədə göstərilmiş dəyişikliklərin edilməsindən imtina barədə rəsmi məlumat sifarişli poçt vasitəsilə göndərilir.

4.4. Bu Qaydanın 3.2-ci bəndi və 3.3.1 - 3.3.4-cü yarımbəndlərində qeyd edilən sənədlər təqdim edilməklə Sertifikat aşağıdakı hallarda yenidən rəsmiləşdirilir:

4.4.1. Sertifikatın sahibi olan hüquqi şəxs yenidən təşkil edildikdə;

4.4.2. Sertifikatın sahibi olan hüquqi şəxsin adı və ya hüquqi ünvanı dəyişdikdə;

4.4.3. Sertifikatın sahibi olan fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, qeydiyyat və ya fəaliyyət ünvanı dəyişdikdə.

4.5. Sertifikat zədələndikdə və yaxud itirildikdə, Ərizəçi Sertifikatın dublikatının verilməsi ilə bağlı BOEMDA-ya yazılı Ərizə ilə müraciət edə bilər. BOEMDA həmin Ərizənin qeydiyyata alındığı tarixdən 3 (üç) iş günü müddətində Sertifikatın dublikatını (üzərində "dublikat" qeydi aparılmaqla) Ərizəçiyə təqdim edir və ya sifarişli poçt vasitəsilə göndərir.

4.6. Sertifikat aşağıdakı hallarda ləğv edilir:

4.6.1. bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisinin istehsalı dayandıqda və sertifikat sahibinin istehsal fəaliyyətinə xitam verildikdə;

4.6.2. Sertifikat sahibinin müraciəti əsasında;

4.6.3. Sertifikat sahibi olan hüquqi şəxs ləğv edildikdə və ya fiziki şəxs vəfat etdikdə.

4.7. Sertifikatın ləğv edilməsi barədə məlumat BOEMDA tərəfindən Ərizəçiyə 5 (beş) iş günü ərzində təqdim edilir və ya sifarişli poçt vasitəsilə göndərilir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 28 sentyabr tarixli 347 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi

Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair

SERTİFİKAT

Qeydiyyat nömrəsi _____

Verilir _____

(Sertifikat verilən hüquqi şəxsin adı, hüquqi ünvanı və VÖEN-i, fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, atasının adı, ünvanı və VÖEN-i)

Bərpa olunan enerji mənbəyinin növü _____

Generasiya qurğularının gücü _____ kVt

Generasiya qurğularından istehsal edilə bilən

enerjinin illik maksimal miqdarı _____ kVt st.

Qarşısı alınan karbon qazı tullantılarının miqdarı _____ ton

Bu Sertifikat "Elektrik enerjisinin istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 16-cı maddəsinə əsasən verilir.

(səlahiyyətli şəxs) _____

(imza)

M.Y.

Verilmə tarixi " " _____ 20 il

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi

Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehlak edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair

SERTİFİKAT

Qeydiyyat nömrəsi _____

Verilir _____

(Sertifikat verilən hüquqi şəxsin adı, hüquqi ünvanı və VÖEN-i, fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, ünvanı və VÖEN-i)

Bərpa olunan enerji mənbəyinin növü _____

_____ tarixlərində bərpa olunan enerji mənbəyindən istehlak olunmuş elektrik enerjisinin miqdarı _____ kVt st

Qarşısı alınmış karbon qazı tullantılarının miqdarı _____ ton

Bu Sertifikat "Elektrik enerjisinin istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 16-cı maddəsinə əsasən verilir.

(səlahiyyətli şəxs) _____

(imza)

M.Y.

Verilmə tarixi " " _____ 20 il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

QƏRAR

Bakı şəhəri, 28 sentyabr 2023-cü il

"Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin Əsasnaməsi"nin təsdiq edilməsi haqqında

"Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 339-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 12 iyul tarixli 1387 nömrəli Fərmanının 1.1.3-cü bəndindən icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərar alır**:

1. "Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin Əsasnaməsi" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi:

2.1. Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə birlikdə "Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sistemi"nin (bundan sonra - BOEMİS) fəaliyyətinin təşkil, saxlanılması və ondan səmərəli istifadənin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlər görsün;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti ilə birlikdə BOEMİS-in təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlər görsün;

2.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"na uyğun olaraq, BOEMİS-in Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminə inteqrasiyası üçün Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə birlikdə zəruri tədbirlər görsün.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin tabeliyində Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti, "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti bu Qərarın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş Əsasnamənin 6.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə öləd olunmasını təmin etmək məqsədilə həmin məlumatların BOEMİS-ə daxil edilməsini (ötürülməsini) mütəmadi təmin etsinlər və bu barədə ildə bir dəfə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versinlər.

4. Bu Qərarda dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 2.6.1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 28 sentyabr tarixli 348 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin ƏSASNAMƏSİ

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Əsasnamə "Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (bundan sonra - Qanun) 15-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin (bundan sonra - BOEMİS) formalaşdırılmasının, aparılmasının, inteqrasiyasına və arxivləşdirilməsinə dair bu Əsasnamə ilə tənzimlənməyən digər məsələlər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"na (bundan sonra - Qaydalar) uyğun olaraq həll edilir.

1.2. BOEMİS-in formalaşdırılmasına, aparılmasına, inteqrasiyasına və arxivləşdirilməsinə dair bu Əsasnamə ilə tənzimlənməyən digər məsələlər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"na (bundan sonra - Qaydalar) uyğun olaraq həll edilir.

1.3. BOEMİS Azərbaycan Respublikasında bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə güc, istehsal, istehsal nəticəsində ölkə üzrə qənaət olunmuş təbii qazın həcmi və qənaət olunmuş yanacağı görə karbon qazı kvotasının satışından əldə edilən gəlirin həcminə dair rüblük və illik məlumatların təqdim edilməsi təmin edir və BOEMİS-in tərkib hissəsi olaraq bərpa olunan enerji mənbələri atması vəzifədir.

1.4. BOEMİS-də yaradılan, əldə edilən və toplanan informasiya Azərbaycan Respublikasının mülkiyyətidir.

1.5. Qanunun 15.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatların BOEMİS vasitəsilə öləd edilməsinə görə ödəniş tələb olunmur.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Əsasnamədə istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənalara ifadə edilir:

2.1.1. **İstifadəçi** - normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş qaydada BOEMİS-dən informasiya ələd etmək və ya istifadə etmək hüququna malik olan şəxslər (qurumları), yerli özünüidarəetmə orqanları, hüquqi və fiziki şəxslər;

2.1.2. **İştirakçı** - BOEMİS-in informasiya proseslərində iştirak edən dövlət orqanları (qurumları);

2.1.3. **Sahib** - normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş qaydada BOEMİS üzərində sahiblik və istifadə hüququnu həyata keçirən, habelə sistemin aparılmasını təmin edən Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi;

2.1.4. **Operator** - sahibin normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilən həcmə və şərtlərə BOEMİS-in fəaliyyətinin həyata keçirilməsi sahəsində hüquq və vəzifələrini həvalə etdiyi Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi tabeliyində olan İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi;

2.1.5. **Elektron kabinet** - istifadəçilərin (fiziki və hüquqi şəxslər istisna olmaqla) bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş funksiyalar çərçivəsində, Vahid Giriş Sistemi ("ASAN Login") ilə eyniləşdirilməklə, BOEMİS-ə daxil olmasına və istifadəsinə imkan verən, həmçinin sahib və operator ilə qarşılıqlı əlaqəsinin təmin edən fərdi elektron sahifə.

2.2. Bu Əsasnamədə istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarında nəzərdə tutulmuş mənalara ifadə edilir.

3. BOEMİS-in fəaliyyətinin prinsipləri

3.1. BOEMİS Qaydaların 2.1-ci bəndində qeyd edilən prinsiplərə nəzər alınaraq, aşağıdakı prinsiplər əsasında formalaşdırılır:

3.1.1. **İstifadə rahatlığı** - BOEMİS-dən istifadənin və məlumat mübadiləsinin rahat, əlavə əməliyyatlar aparılmadan təmin edilməsi;

3.1.2. **Fasiləsizlik** - BOEMİS-də aparılan təşkilati, inzibati, texniki və digər dəyişikliklərdən asılı olmayaraq fəaliyyət fasiləsiz həyata keçirilməsi;

3.1.3. **Funksional və davamlı inkişaf** - BOEMİS-in inkişaf etdirilməsi imkanını təmin edən proqram-texniki komponentlərin olması və ən son texnologiyalardan istifadə edilməklə BOEMİS-in daim təkmilləşdirilməsi;

3.1.4. **Operativlik** - BOEMİS-də məlumatların yaradılması, toplanması, işlənilməsi, saxlanması və axtarışı işlərinin sürətli şəkildə həyata keçirilməsi;

3.1.5. **Sərbastlıq** - BOEMİS-in fəaliyyətinin onda aparılan təşkilati, inzibati, texniki və digər dəyişikliklərdən asılı olmaması;

3.1.6. **Səffatlıq** - BOEMİS-in fəaliyyətində və xidmətlərində (o cümlədən elektron xidmətlərin) göstərilməsində aşkarlığın və hesabətliğin təmin edilməsi, həyata keçirilən proseslərin və onların nəticələrinin izlənilməsinə imkanın mövcudluğu.

4. BOEMİS-in strukturu

4.1. BOEMİS-in strukturu aşağıdakı modulardan ibarətdir:

4.1.1. "Atlas" modulu;

4.1.2. "İstifadəçilər" modulu;

4.1.3. "Məlumatlar" modulu;

4.1.4. "Təhlil və hesabat" modulu;

4.1.5. "Təlimat" modulu.

4.2. BOEMİS-in strukturuna daxil olan modulalar vasitəsilə aşağıdakılar təmin edilir:

4.2.1. "Atlas" modulu vasitəsilə ilkin qiymətləndirmə əsasında bərpa olunan enerji mənbələri potensialından istifadə edilə biləcək torpaq sahələri (su obyektləri), onların hər birinin bərpa olunan enerji mənbəyi kimi potensialı, sərhədlərinin hüdudları və digər xüsusiyyətləri barədə aktual məlumatların daxil edilməsi, daxil edilən məlumatların yoxlanışı üçün göndərilməsi və təsdiqlənməsi;

4.2.2. "İstifadəçilər" modulu vasitəsilə sistemdə istifadəçi hesablarının yaradılması, istifadəçi hesablarının dövlət orqanlarının (qurumlarının) informasiya sistemləri ilə əlaqələndirilməsi, istifadəçi hesabı üzrə səlahiyyətlərin müəyyənləşdirilməsi və əlaqəli digər əməliyyatların idarə edilməsi;

4.2.3. "Məlumatlar" modulu vasitəsilə bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə aşağıdakı rüblük və illik məlumatların idarə edilməsi:

1. stansiyanın layihədə nəzərdə tutulmuş gücü;

2. hesabat dövründə stansiyada istehsal olunan elektrik enerjisinin həcmi;

3. hesabat dövründə stansiyanın istehsalı nəticəsində ölkə üzrə qənaət olunmuş təbii qazın həcmi;

4. qənaət olunmuş yanacağı görə karbon qazı kvotasının satışından ələd edilən gəlirin həcmi;

4.2.4. "Təhlil və hesabat" modulu vasitəsilə bir neçə mənbədən ələd edilmiş məlumatların ümumiləşdirilmiş təhlili, müxtəlif parametrlərə görə hesabatların alınması;

4.2.5. "Təlimat" modulu vasitəsilə istifadəçilər üçün hesabətlik və məlumatların toplanması proseslərinin səmərəliliyini artırmaq üçün rəhbər metodiki xarakterli məlumatların (o cümlədən mini-vebinar və videotreninglər vasitəsilə) təqdim edilməsi.

5. BOEMİS-in texniki-texnoloji infrastrukturunu

5.1. BOEMİS-in texniki-texnoloji infrastrukturunu aşağıdakı əsas komponentlərdən ibarətdir:

5.1.1. proqram-texniki vasitələr və proqram təminatı;

5.1.2. telekommunikasiya kanalları;

5.1.3. əsas və ehtiyat mərkəzləri;

5.1.4. informasiya ehtiyatı və onun idarəetmə paneli;

5.1.5. BOEMİS-in test mühiti.

5.2. Proqram-texniki vasitələr və proqram təminatı BOEMİS-in bu Əsasnamənin 1.3-cü bəndində qeyd edilən funksiyalarını həyata keçirməsini, fəaliyyətinin etibarlılığını və təhlükəsizliyini, habelə istifadəçilərin BOEMİS-dən istifadəsini və məlumat mübadiləsinin təmin edir.

5.3. BOEMİS-in idarəetmə paneli etibarlılığını və təhlükəsizliyini, habelə məlumat mübadiləsinin təmin edən dayanıqlı, mühafizəli, yüksək ötürücüli fiber-optik əsas və digər ehtiyat telekommunikasiya xətləri vardır.

5.4. Ehtiyat mərkəz BOEMİS-in fəaliyyətinin dayanıqlılığını və təhlükəsizliyini təmin etmək, habelə BOEMİS-də formalaşdırılan, BOEMİS-ə daxil edilən və BOEMİS-dən ötürülən məlumatların ehtiyat sürətlərini saxlamaq məqsədilə yararlıdır.

5.5. BOEMİS-də formalaşdırılan, BOEMİS-ə daxil edilən və BOEMİS-dən ötürülən məlumatlar BOEMİS-in informasiya ehtiyatında saxlanılır.

5.6. BOEMİS-in idarəetmə paneli informasiya ehtiyatının formalaşdırılmasını və idarə edilməsini, o cümlədən həmin informasiya ehtiyatından istifadəni təmin edir.

5.7. BOEMİS-də aparılan dəyişikliklərin yoxlanılması test mühitində həyata keçirilir.

5.8. BOEMİS sahibin və operatorun, habelə müvafiq dövlət orqanlarının (qurumlarının) əməkdaşlarını identifikasiya etmək üçün sahibin aşağıdakı funksiyaları vardır:

7. Sahibin funksiyaları

7.1. BOEMİS-in fəaliyyətini təmin etmək üçün sahibin aşağıdakı funksiyaları vardır:

7.1.1. BOEMİS-in formalaşdırılmasını, aparılmasını, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi işlərinin layihələrə, texniki rəqləmələrə, beynəlxalq standartlara və normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş tələblərə uyğun formada aparılmasına nəzarət etmək;

7.1.2. BOEMİS-in formalaşdırılması, istifadəsi və inkişaf etdirilməsi ilə bağlı

QƏRAR

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 7 iyun tarixli 255 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumların Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Tuğ" Dövlət Tarix-Memarlıq və Təbiət Qorğunun yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 16 iyun tarixli 3920 nömrəli Sərəncamının

2.4-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərar alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 7 iyun tarixli 255 n.az. qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 6, maddə 1354, № 9, maddə 1909; 2019,

№ 2, maddə 352, № 4, maddə 754, № 8, maddə 1462; 2020, № 6, maddə 793, № 9, maddə 1235; 2023, № 2, maddə 316) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumların Siyahısı"nın 2.8-ci bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergüllü işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 2.9-cu bənd əlavə edilsin:

"2.9. "Tuğ" Dövlət Tarix-Memarlıq və Təbiət Qorluğu."

Bakı şəhəri, 28 sentyabr 2023-cü il

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Beynəlxalq Astronavtika Konqresi 50 ildən sonra yenidən Azərbaycanda keçirilir

Oktyabrın 1-də Bakıda Milli Məclisin inzibati binasında Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının (BAF) nazirlər və parlament üzvləri üçün 13-cü beynəlxalq toplantısı keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, tədbiri açan BAF-in prezidenti Kley Mourri görüş iştirakçılarını salamlayaraq, 1950-ci ildən etibarən keçirilən Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin əhəmiyyətindən danışdı. O, kosmos fəaliyyətinin yeni texnologiyaların inkişafına, insanların həyat şəraitinin yaxşılaşmasına, iqtisadiyyatın, elmin və təhsilin tərəqqisinə təsiri barədə fikirlərini bölüşüb, tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan tərəfinə təşəkkürünü bildirdi.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili bildirdi ki, 50 il bundan əvvəl - 1973-cü ildə Bakıda Azərbaycan Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 24-cü Konqres keçirilmişdi. Bu il biz Ulu Öndərin 100 illik yubileyini qeyd edirik və onun xatirəsinə ehtiramla yad edirik. İndi ölkəmiz on böyük kosmik hadisəyə - 74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresinə 2023-cü ildə evsahibliyi edir. Bu, o deməkdir ki, Beynəlxalq Astronavtika Konqresi yarım əsrdən sonra bölgəmizə qayıdıb.

Komitə sədri bildirdi ki, kosmos böyük bir resursdur, peyk sənayesi elm və texnologiyamızın, eləcə də rabitə zəncirinin ayrılmaz hissəsidir. Azərbaycan ilk peykinin buraxılmasından sonra 2013-cü ildən dünya kosmik klubunun fəal üzvü olub. Bir ölkə olaraq, sürətlə inkişaf edən global kosmik ekosistemin bir hissəsi olmaqdan və bu sektorun bütün dünyanın xeyrinə inkişafına töhfə verməkdən məmnunluq.

İtaliyanın ölkəmizdəki səfiri Klavdiyo Taffuri bu tədbiri kosmos sahəsində çox önəmli hadisə kimi qiymətləndirdi. Tədbirin moderatoru, BAF prezidentinin müavini Dominik Tilmans bu cür görüşlərin keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışdı, aparılan müzakirələrin faydalı olduğunu diqqətə çatdırdı, Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi 74-cü Bakı Beynəlxalq Astronavtika Konqresinin işinə uğurlar arzuladı.

"Azərbaycan"

Qarabağ bölgəsində 123 mina aşkar edilərək zərərsizləşdirilib

Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələri tərəfindən Qarabağ bölgəsinin mina və partlamamış döyüş fərsatlarından təmizlənməsi üzrə tədbirlər həyata keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, lokal xarakterli antiterror tədbirləri başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələri tərəfindən cari il sentyabrın 21-dən oktyabrın 2-dək bölgədə 18 ədəd piyada əleyhinə mina, 105 ədəd tank əleyhinə mina aşkar edilərək təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmaqla zərərsizləşdirilib. Mühəndis təminatı üzrə görülən tədbirlərdə əsas səylər ərazilərin minalardan təmizlənməsinə, eləcə də yeni təminat yollarının çəkilməsinə yönəldilib.

Qeyd olunan ərazilərdə mühəndis təminatı üzrə zəruri tədbirlər planauyğun davam etdirilib.

Prokurorluq orqanlarının yaradılmasının 105-ci ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib

Milli prokurorluq orqanlarının yaradılmasının 105-ci ildönümü münasibətilə Baş Prokurorluğun rəhbərliyi oktyabrın 1-də Fəxrə xiyabana gələrək Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsinə dərin ehtiramla yad edib, məzarın önünə gül dəstələri qoyub.

Həmçinin görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyeva, tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyev və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad edilib, məzarları üzərinə gül dəstələri düzülüb. Sonra Şəhidlər xiyabanına və İkinci Şəhidlər xiyabanına gələn prokurorluğun kollektivi Azərbaycanın müstəqilliyi və azadlığı uğrunda şəhid olmuş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinə dərin ehtiramlarını bildirib, "Əbədi məşəl" abidəsinə ziyarət edib. Daha sonra Baş Prokurorluğun inzibati binasında 1 oktyabr - Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun yaradılmasının 105-ci ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib. Azərbaycan müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş qəhrəman vətən övladlarının əziz xatirəsi bərdəqəlik sükutla yad edildikdən və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildikdən sonra baş prokuror Kamran Əliyev prokurorluq orqanlarında çalışan bütün əməkdaşları, vətənlərini, onların ailə üzvlərini peşə bayramı münasibətilə təbrik edib. Baş prokuror deyib: "Ələmləndirici hadisədir ki, prokurorluq orqanlarının yaradılmasının 105-ci ildönümü

mü tədbirin Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadınmasının 100 illiyini qeyd etdiyimiz dövrə təsadüf edir. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin hər il oktyabr ayının 1-nin Azərbaycan Respublikası prokurorluq işçilərinin peşə bayramı günü kimi qeyd edilməsinə dair imzaladığı 17 iyul 1998-ci il tarixli Sərəncamı bu əlamətdar tarixi əbədləşdirməklə, reallığı bərpa etmiş və prokurorluğun demokratik və hüquqi cəmiyyətdə statusu məsələsinə dövlət səviyyəsində münasibət bildirmişdir. Azərbaycan Respublikası prokurorluğu orqanlarının bu gününün standartlarına uyğun fəaliyyəti qanunçuluq, hər kəsin qanun qarşısında hüquq bərabərliyi, insan və vətəndaş hüquqlarının təmin olunması prinsiplərinə əsaslanan, demokratik cəmiyyətdə özünəməxsus yer tutan orqan kimi formalaşması və prokurorluq orqanlarının konstitusional statusa malik olmaqla dövlət idarəetməsində mühüm əhəmiyyət daşıması yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında başlanan və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən hüquq islahatları və hərtərəfli dövlət dəstəyi nəticəsində mümkün olmuşdur".

Tədbirdə vurğulanı ki, üç il bundan öncə 30 il işğal altında olan torpaqlarımızın Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi, rəşadətli ordumuzun igidliyi ilə düşmən işğalından azad edilib, 2023-cü il sentyabrın 19-da

başlayan və 24 saatdan da az davam edən lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin başlanması və uğurla başa çatması nəticəsində Azərbaycanın suverenliyi tam bərpa olunub. Daha sonra prokurorluq orqanlarının fəaliyyətindən danışan baş prokuror qeyd edib ki, bu gün prokurorluq orqanları qanunların icra və tətbiq olunmasına prokuror nəzarətini və ibtidai araşdırma prosesual rəhbərliyi həyata keçirməklə, istintaq və dövlət ittihamının müdafiəsi sahəsindəki fəaliyyəti ilə dövlət və cəmiyyətin qanunla qorunan mənafələrinin müdafiə edilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Çıxışın sonunda əminliklə qeyd olunub ki, prokurorluq orqanlarının əməkdaşları göstərilən yüksək etimadla doğrultmaq üçün bütün səylərini səfərbər edəcək, bundan sonra da öz vəzifələrinə məsuliyyətlə yanaşaraq ictimai asayişin təmin olunmasında və cəmiyyətin cinayətkar qəsdlərdən qorunmasında respublikanın digər hüquq-mühafizə orqanları ilə əlaqəli şəkildə yaxından iştirak edəcəklər.

Daha sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamları ilə bir qrup prokurorluq əməkdaşının təltif olunması, həmçinin xidməti fəaliyyətdə fərqlənən əməkdaşların mükafatlandırılması mərasimi keçirilib. Sonda milli prokurorluq orqanlarının yaradılmasının 105-ci il dönmünə həsr olunmuş, prokurorluq əməkdaşlarının gündəlik həyatından bəhs edən "İstintaq" adlı qısametrajlı film izlənilib.

Azərbaycan-Mərakeş münasibətləri uğurla inkişaf edir

Oktyabrın 2-də Milli Məclisin Mərakeşlə parlamentlərarası əlaqələr üzrə İşçi qrupunun rəhbəri İsmayilov Mərakeş Krallığı Parlamentinin Mərakeş-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri Abderrazak Ahluş ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, qonağı salamlayan Azərbaycan-Mərakeş parlamentlərarası əlaqələr üzrə İşçi qrupunun rəhbəri İsmayilov bu yaxınlarda Mərakeşdə baş vermiş zəlzələ nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı və dağıntılarla bağlı dərin kədərini bölüşüb və zəlzələnin nəticələrinin tezliklə aradan qaldırılmasını arzulayıb.

Ölkələrimiz arasında münasibətlərdən söz açan İsmayilov Azərbaycan ilə Mərakeş arasında həm ikitərəfli əsasda, həm də beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərin uğurla inkişaf etməsindən danışdı. O, qonağı Azərbaycanın öz torpaqlarını Ermənistan işğalından azad etməsi, işğalın acı nəticələri və onların aradan qaldırılması yönündə aparılan işlər barədə məlumat

landırıb. Bildirilib ki, Azərbaycan Ermənistanla sülh sazişinin imzalanması barədə təklif verib, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə artıq reintegrasiya tədbirləri həyata keçirilib.

Milli Məclisin Mərakeşlə parlamentlərarası əlaqələr üzrə İşçi qrupunun üzvü Məhdi Abbaszadə parlamentlərarası əlaqələrin inkişafına müsbət təsirdən danışdı, bu istiqamətdə dostluq qruplarının əməkdaşlığının, parlamentlərimizin beynəlxalq təşkilatlarla birgə fəaliyyətinin əhəmiyyətini vurğuladı.

Mərakeş Krallığı parlamentinin Mərakeş-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri Abderrazak Ahluş Azərbaycanı ərazi bütövlüyünün bərpası ilə nəticələnən qələbəsinə görə təbrik edib, işğalın nəticələrinin aradan qaldırılması üçün aparılan gənciyyətlərin yenicən qurulan işlərdə uğurlar diləyib. Qonaq parlamentlərarası əlaqələrin inkişaf etdirilməsi perspektivləri ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Söhbət zamanı Azərbaycan və Mərakeş parlamentləri arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Çex parlament nümayəndə heyəti ilə görüş

Oktyabrın 2-də Milli Məclisin Azərbaycan-Çexiya parlamentlərarası əlaqələr üzrə İşçi qrupunun rəhbəri Elnur Allahverdiyev belə səfərlərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafında mühüm yer tutduğunu bildirdi.

İşçi qrupunun rəhbəri ölkələrimiz arasında mövcud olan strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinə toxunub, Azərbaycanın Çex Respublikası ilə əlaqələrin hərtərəfli inkişafında parlamentlərin rolunu vurğuladı.

Sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Ordusunun Qarabağda həyata keçirdiyi antiterror tədbirlərindən söz açan işçi qrupunun rəhbəri, Azərbaycan həqiqətlərinin Çexiya

fərə gələn Yan Kubiki bu il özində ikinci dəfə Milli Məclisdə görməkdən məmnun olduğunu deyən Elnur Allahverdiyev belə səfərlərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafında mühüm yer tutduğunu bildirdi.

İşçi qrupunun rəhbəri ölkələrimiz arasında mövcud olan strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinə toxunub, Azərbaycanın Çex Respublikası ilə əlaqələrin hərtərəfli inkişafında parlamentlərin rolunu vurğuladı.

Sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Ordusunun Qarabağda həyata keçirdiyi antiterror tədbirlərindən söz açan işçi qrupunun rəhbəri, Azərbaycan həqiqətlərinin Çexiya

ictimaiyyətinin və parlamentinin aparılan işlərə görə homkarına tədiqqətinə çatdırılması sahəsində şükrü edib.

"Azərbaycan"

Ermənilər tərəfindən məscidlərimizin təhqir edilməsi barədə növbəti faktlar üzə çıxıb

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində keçirilən lokal xarakterli antiterror tədbirlərindən sonra ərazilərə baxış keçirilərkən məscidlərimizin ermənilər tərəfindən təhqir edilməsi barədə növbəti faktlar üzə çıxıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Şuşa rayonunun Malıbəyli kəndində XVII əsrdə tikildiyi ehtimal edilən Malıbəyli məscidi-

nin də vaxtilə işğal altında olan digər məscid və abidələrimiz kimi heyvan axuru qismində istifadə olunduğu aşkarlanıb.

Qeyd edək ki, Malıbəyli məscidinin minarəsi hələ 1992-ci ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən uçurulub, tavani bir neçə yerdən yandırılaraq yararsız hala salınıb. Dini, tarixi və mədəniyyət abidələrimizə qarşı törədilmiş bu vəhşilik erməni vandalizminin əyani sübutudur.

Qarabağ bölgəsində yaşayan ermənilərin miqrasiya və sosial məsələlərlə bağlı müraciətləri dinlənilib

Azərbaycan Respublikasının Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin Azərbaycan cəmiyyətinə dayanıqlı reintegrasiyasının təmin olunması və Azərbaycan dövlətinin himayəsindən istifadə etmələrinə imkan yaradılması məqsədilə Qarabağ bölgəsində sosial, humanitar, iqtisadi və infrastruktur məsələlərinin həlli üzrə İşçi qrupuna verilən müvafiq tapşırıqlar çərçivəsində Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşları Qarabağ iqtisadi rayonunda fəaliyyəti davam etdirilib.

Hər iki qurumun Mətbuat xidmətlərinin AZƏRTAC-a daxil olan birgə məluma-

nda bildirilib ki, reintegrasiya prosesinə qoşulmaq məqsədilə ilkin qeydiyyatına alınmaq üçün Xankəndi şəhərində yerləşən qəbul şöbəsinə 5, bölgədə keçirilmiş səyyar qəbul zamanı isə 2 sakin könüllü şəkildə Dövlət Miqrasiya Xidmətinə müraciət edib. Həmin 7 sakinin ilkin qeydiyyatına dair müraciətləri qəbul edilib və onlara müraciətlərinin icrası barədə əlavə məlumat verilməsi təklif edilib. Müraciət edənlərin hər biri Qarabağ iqtisadi rayonunda yaşamaq və Azərbaycan Respublikası vətəndaşlığını əldə edərək Azərbaycan dövlətinin himayəsindən istifadə etmək istədiklərini bildiriblər.

Bundan başqa, səyyar qəbul zamanı digər sakinlərlə hüquqi məsələlərinin işi aparılıb, onlara reintegrasiya prosesi barədə məlumat verilib.

Həmçinin humanitar vəziyyətdə əlaqədar cari ehtiyacların müəyyən edilməsi üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən sakinlərin ilkin sosial-psixoloji, sosial xidmətlərə, reabilitasiya xidmətlərinə dair qiymətləndirmə aparılıb, onların ehtiyacları müəyyənləşdirilib. Qiymətləndirmə zamanı sosial-psixoloji məsələlərinin işi aparılıb, əlillik və reabilitasiya xidmətlərinə dair məsləhətlər verilib.

Xankəndi və Qarabağın yeni azad edilmiş ərazilərində xüsusi təyinatlı rabitə şəbəkəsi fəaliyyətə başlayıb

Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti tərəfindən Xankəndi şəhərində, eləcə də Ağdərə və Xocalı rayonlarında dövlət qurumlarının etibarlı idarə olunması və məlumat mübadiləsinin təşkili məqsədilə operativ olaraq TETRA radiorabitə şəbəkəsi qurularaq istifadəyə verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hazırda həmin bölgədə "AzStateNet" şəbəkəsinin qurulması istiqamətində hazırlıq işləri davam etdirilib. Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin fərman və sərəncamlarını rəhbər tutaraq, dövlət orqanlarını fasiləsiz və təhlükəsiz xüsusi təyinatlı rabitə ilə təmin olunmasını davam etdirir.

Xatırladaq ki, XƏRİDX tərəfindən cari ilin ötən dövrü ərzində Qarabağ və Şərgi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının ərazilərində fəaliyyət göstərən 15 dövlət qurumu "AzStateNet" şəbəkəsi üzərindən data və internet kanalları ilə təmin olunub.

